GOD. XXVI. BR. 1-2
Zagreb 1944

GOSPINA KRUNICA

GOSPINA KRUNICA

Preuzvišeni gospodin Nadbiskup

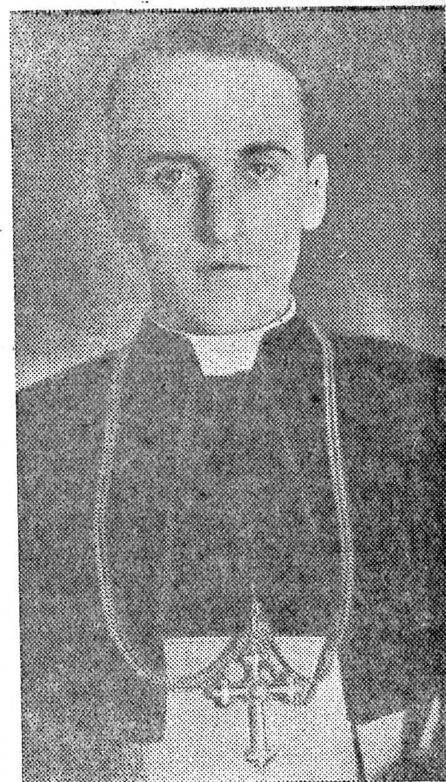
poručuje

čitaocima

na razmišljanje!

Kad se je ono prije dvadeset i pet godina Majka Božja nekoliko putą ukazala u Fatimi onoj priprostoj dječici, i kad je u listopadu te godine golemo množtvo od 70.000 ljudi gledalo veličanstvene prizore na nebu kao svjedočanstvo, da prst Božji stoji iza svih tih događaja, na upit one pastirice Lucije, a danas častne sestre — »tko ste i što želite?« — predstavila se je Majka Božja riečima: »Ja sam Majka Božja presvete Krunice. Dolazim, da upozorim vjernike, neka promiene život i neka više ne vrieđaju griehom našega Gospodina.« I opet, već šesti puta, zapovieda, »neka mole svaki dan svetu Krunicu i čine pokoru za svoje griehe.«

Nekada se je Krunica molila svaki dan po našim obiteljima. Sam se sjećam dobro, kako sam još kao mladi dječak morao na večer prije spavanja zajedno s otcem i majkom i ostalom braćom moliti svetu Krunicu. I bilo je ond puno, puno blagoslova Božjega po našim se ma. Kakav je blaženi mir vladao u njima! Ka va sigurnost za imetak, život, zdravlje, dob glas! A danas? Danas, napose po našim grad vima, ide sviet, umjesto na molitvu svete Krunice, u kavane, slikokaze, na spiritističke sjednice, da se izpur rieči svetoga Pavla apostola: »Doći će vrieme kad zdrave nauke ne će slušati, nego će po svojim željama nakupiti se' učitelje, jer ih uši svrbe i odvratit će uši od istine, a okrenut ć se k bajkama!« (II. Tim. 4, 3).

Preuzvišeni gospodin Nadbiskup
Dr. ALOJZIJE STEPINAC
naredio je, da se u zagrebačkoj nadbiskupiji uvede »Živa Krunica«, jer je »sviet po molitvi sv. Krunice bio izbavljen iz najvećih potežkoća«. (Vidi njegovu Okružnicu u Glasniku).

A te bajke, zvale se one kako mu drago, dolazile one s lieva ili s desna, ako se ne poklapaju s Evanđeljem, donose samo prokletstvo čovječanstvu. O tome ne treba trošiti ni rieči onome, koji ima zdrave oči i gleda što se događa po svietu u našim danima.

Dragi čitaoci glasnika »Gospina Krunica«, razmišljajte i stvorite odluku! Sam Bog nam preko blažene Djevice nudi divno sredstvo, da se spasimo od propasti: svetu Krunicu! Unesite ju u svaku kuću, u svaku obitelj. Neka ju moli staro i mlado, mužko i žensko. Pridružite se velikoj povorci »Žive Krunice« za spas naše domovine!

+ ALOJZIJE
nadbiskup

OKRUŽNICA

Preuzv. Hrvatskog Metropolite Dra Alojza Stepinca o uvedenju »Žive Krunice« u zagrebačkoj nadbiskupiji.

Broj 9328/43.

Braćo svećenici. Težke prilike u kojima se nalazi čitav sviet, a napose naša domovina; težke pogibelji, kojima su izložene bezsmrtne duše, same nas od sebe potiču, da se utičemo Bogu za pomoć i spas. Svake se subote hiljade vjernika klanjaju izloženom svetom Otajstvu i mole Majci Božjoj širom naše nadbiskupije. Kroz cieli ovaj mjesec listopad obavlja se pred izloženim svetim Otajstvom u zagrebačkim crkvama zajednička pobožnost svete Krunice za spas bezsmrtnih duša, svete Crkve i naše domovine.

No bies rata traje još uviek i kosi svakim danom nove žrtve. Ako ikada dakle, a ono sada valja misliti na rieči Spasiteljeve: »Valja uviek moliti i nikada ne prestati!« (Luk. 18, 1).

Budući da je sama Blažena Djevica Marija prigodom ukazanja u Fatimi tako živo poticala na molitvu svete Krunice, smatram, braćo svećenici, da bi bilo od neizmjerne koristi za čitavu našu nadbiskupiju i za čitav hrvatski narod, kad bismo proveli u našoj nadbiskupiji organizaciju tako zvane Žive Krunice. Valja okupiti sve ljude dobre volje, djecu, mladiće i djevojke, muževe i žene, starce i starice te ih svrstati u skupine po petnaest njih, od kojih bi svaki dnevno molio jednu deseticu Krunice (1 Otčenaš 10 Zdravomarija i 1 Slavaotcu s razmatranjem jednog Otajstva). Tako bismo imali trajnu molitvu svete Krunice, toliko potrebnu u ovim pretežkim vremenima.

U tu svrhu održan je u Zagrebu sastanak sa predstavnicima pojedinih redova, gradskih župnika, kateheta, duhovnika vjerskih organizacija. Odbor, koji je ustanovljen, razaslat će sve potrebne upute na sve župne urede i ravnatelje crkvi. A na vama je, braćo svećenici, da se svi prihvatite posla, tako da bi organizacija Žive Krunice počela djelovati već koncem mjeseca listopada, kada će se obaviti velika pokornička procesija u gradu Zagrebu.

Pozivam dušobrižno svećenstvo, da nastoji osobito preko članova katol. družtava, da se u svakoj župi organizira molitva Žive Krunice u što većem broju. Gg. vjeroučitelji neka nastoje, da među skolskom mladeži uvedu organizaciju Žive Krunice.

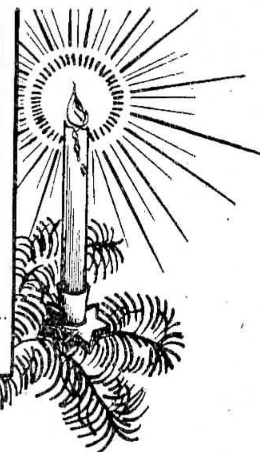
Ovom zgodom pozivam sve svećenstvo, neka nastoji svaki u svom djelokrugu, da vjernicima preporuči ne samo molitvu Žive Krunice, nego da se čim više moli ciela Krunica. Napose neka se nastoji uvesti zajedničko molenje sv. Krunice po obiteljima.

Poznato je iz poviesti, da je kršćanski sviet baš po molitvi sv. Krunice bio izbavljen iz najvećih potežkoća. Budimo sigurni, da će i u današnjim po čovječanstvo najtežim vremenima Majka Božja svojim zagovorom pomoći biednom čovječanstvu i pribaviti nam mir, za kojim čovječanstvo čezne, budemo li revno i pobožno molili sv. Krunicu.

U Zagrebu, dne 19. listopada 1943.

† **Alojzije**, v. r.
nadbiskup

Očekivanje Isusa na selu

Dodji nam, Isuse, ove radostne božićne noći
medju nas priproste ljude, koji živimo sami
daleko od svake graje. I kod nas Ti ćeš moći
ostati sve do zore, dok su kuće u tami.

Sve smo spremili liepo, uredili sobu smo za Te,
srdce je naše Tebi najljepše pjesmice splelo
i ne treba, Isuse, nama nikakve druge plate,
nego da i dalje čuvaš maleno naše selo.

Ove božićne noći zaboravi sve naše zloće
za koje često nas savjest tako peče i boli,
radostne božićne noći svaki sad od nas hoće,
da Tebe bezkrajno voli.

Božićne ove noći svaki hoće da kaže
radost i hvala na svemu učinio nama što si,
i kako nas rieči Tvoje kriepe, dižu i snaže
i kako ljubav Tvoja grije nas, hrabri i nosi.

Ne čudi se, Isuse, nama, ako Te budemo mnogo
zadržavali u svome stanu: boli su naši sve veći
i niko od nas više snosit ih ne bi mogo,
da Tebi ne može ko bratu sve svoje nevolje reći.

Dodji nam, Isuse, dodji, vesele ove noći,
svaki Te od nas žarko za posjet ovaj moli,
u našim kućama nizkim vidjeti Ti ćeš moći
priprosto seljačko srdce, da Te najviše voli.

ALEKSA KOKIĆ

Želeći obnoviti kod naših čitatelja uspomenu na Božjeg pjesnika s Bačkih ravni, donosimo jednu od njegovih božićnih pjesama, punu intimnosti i istinske dobrote.

U SVIETLU JASLICA

Cieli je sviet zaplovio u noć. A u toj sablastnoj noći tule sirene i šume motori smrti kao da bi htjeli uništiti u srdcu svaki radostni osjećaj na blagdan svietla i mira. Mir i svietlo! To je sadržaj božićnog otajstva, koji se odigrava i danas makar to bilo u tami i nemiru. Jer to nije stvoreno svietlo i stvoreni mir, nego to je ono »svietlo istinito, koje obasjava svakoga čovjeka« (Ivan, 1. 9), sam Isus Krist, koji o sebi kaže, da je svietlo svieta, a o kome sv. Pavao govori, da je »On naš mir«. Mi dakle kršćani, iako okruženi strahom i zamračenih kuća, doživljujemo i ove godine Božić u punom svietlu svoje mirne savjesti, jer svietlo vjere jedino je još blago, koje nam podržava život. Mislimo da će biti dobro, ako uz blagdan svietla, uz drhtaj božićne svieće, koju možda zadnjiput palimo u životu, razmotrimo bitnost vjere, tog svietla, koji se ne smije nikada pogasiti u našem srdcu.

Zamislimo dobrog kršćanina, koji ovog Božića bježi od svog rodnog praga i gleda iz daljine, kako gori krov njegove kuće, u kojoj je sve njegovo imanje i sreća. A prolazeći kraj svoje seoske crkvice, nadje je već u ruševinama kao da je ljudska zloba htjela i Krista protjerali u hladnu zimsku noć. Sve je izgubio. Tko zna da li će više sresti svećenika u životu, da li će ikada ugledati negdje tračak vječnog svietla, koje se probija kroz prozor crkvice? Što da radi? Zar je prestala dužnost molitve, kad nema crkve? ili sakramentalni život, kad nema svećenika? ili zapoviedi crkve, kad nema više blagdana?

O ne! To si dobro zapamtimo za cieli život. Mi smo i u najtežim prilikama dužni vršiti kršćanske dužnosti koliko nam je to moguće. Da su betlehemci primili Krista u svoje kuće, On se ne bi bio rodio u spilji. A kad danas ljudi ne će, da On stanuje u svojoj kući, u crkvi, mi ga moramo primiti na polju, u spilju svog srdca. Jer svagdje On nalazi svoj stan: u veličanstvenoj bazilici, u sakrivenoj kapelici, a još najradije u tihom srdcu. Kad bi propale sve sagradjene crkve, mi smo još uviek dužni moliti se Bogu, jer tielo je naše prvi hram, sagradjen Božjim rukama. »Nosite i proslavite Boga u tielu svojem«, govori nam sv. Pavao.

Mi nadalje krivo čestoput mislimo, kad držimo da je nemoguće živjeti kršćanski u nekom kraju, gdje

nema svećenika ili gdje su neprijatelji Boga poubijali sve njegove službenike. Svećenici su doduše redoviti posrednici izmedju Boga i ljudi, ali i svaki vjernik mora biti uvjeren da je on zamjenik svećenika u najpotrebnijim sakramentima spasenja. Mi zato moramo u tim slučajevima i dalje svoju djecu sami krštavati i u vjeri poučavati; mi moramo i dalje sakramenat vjenčanja u tom slučaju sami obavljati sa strahopočitanjem pred velikim Bogom, koji je doduše nevidljiv, ali zato prisutan tom činu; mi moramo, ako smo u smrtnom griehu, nastojati pobuditi savršeno pokajanje, koje će nam zamjeniti odrešenje, koje dobijamo u redovitoj izpoviedi. Učinak dakle triju velikih sakramenata, koji se u redovitim prilikama ne može dobiti bez sudjelovanja svećenika, dobija se i bez njega u tim težkim izvanrednim prilikama. Naučimo to svoju djecu kao najljepši amanet. Poučimo ih kako će krštavati; raztumačimo im da to vjenčanje, koje bi morali obaviti bez svećenika, postaje jednako vriedno kao da je prisutan sam svećenik; naglasimo im da je savršeno pokajanje potrebno da nam Bog oprosti griehe, kad ne možemo obaviti svetu izpovied, jer nema svećenika.

Tako dakle svaki vjernik postaje zamjenik svećenika. To nam kaže sv. Petar u svojoj poslanici: »Izgradite se kao živo kamenje, kao duhovna kuća za svećenstvo sveto, da prinosite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu... Jer vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti narod, puk stečeni, da proglasite slavna diela onoga, koji vas pozva iz tame k divnom svietlu svojemu« (I. Petr. 2, 5-9)

Nemojmo se bojati da će nas Bog ostaviti. U najvećoj biedi, u najvećoj nevolji — On je baš tada najbliži. Da je nekome židovskom svećeniku bilo reći: »Slušaj, rodio se Mesija, očekivani Spasitelj Izraela, u smrdljvoj staji i počiva u jaslama medju volom i magarcem!«, on bi se grohotom nasmijao i proglasio nas ludjacima. Jer računi Božji nisu računi ljudski, ni misli Njegove misli ljudske. Pa kad bi nam novi židovi pogasili sva svietla na božićnom drvcu, mi ne smijemo očajati, jer svietlo vjere, koje svietli u našem srdcu nitko ne može pogasiti. Sve nam mogu dignuti: i crkve i svećenike i blagdane, ali Boga ne mogu. On je naš!

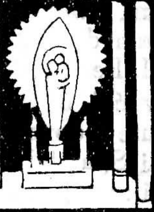
Kad dakle ove božićne noći budemo sa svojom obitelji (možda u podrumima, možda u spiljama) mislili na Boga u jaslama, obnovimo tog časa vjeru u nebo, odakle još uviek lete andjeli na zemlju noseći srdcu mir; odakle još uviek sjaju zviezde, koje svakom mudracu pokazuju put k vječnom Betlehemu, gdje se nalazi Isus i Gospa i pastiri i svi, koji su čista srdca.

U svietlu božićne noći molimo za dragu domaju, da se što prije svietlo razlije po njoj u punom sjaju; da draga božićna zvona zazvone od jednog do drugog njezinog kraja kao vjestnici zadovoljstva i ljubavi; da naša božićna drvca razsvietljena s bezbroj svieća opet slobodno provire u noć, a naši badnjaci budu gorili u blagoslovu vina i ulja kao za starih vremena.

Božiću, donesi sreću i blagoslov zemlji Hrvata!

Ranko Vrbov

GOSPINA

HRVATSKA

MAJKA BOŽJA KAMENITIH VRATA

U koje god doba dana prođete, vidjet ćete plamsaj množtva svieća i sklopljene ruke pred Gospinom slikom. Svaki se grad može nečim ponositi. Samo bieli Zagreb imade Gospu u Kamenitim Vratima. To je Ona, moćna Zagovornica pred čijim okrunjenim likom svakoga dana tisuće prolaznika prigne koljena i zamoli pomoć.

Ne zna se koliko je stara ova slika. Već puna dva stoljeća Gospa svete pomoći dieli moćni zagovor i učvršćuje živu vjeru u dušama svoje djece...

*

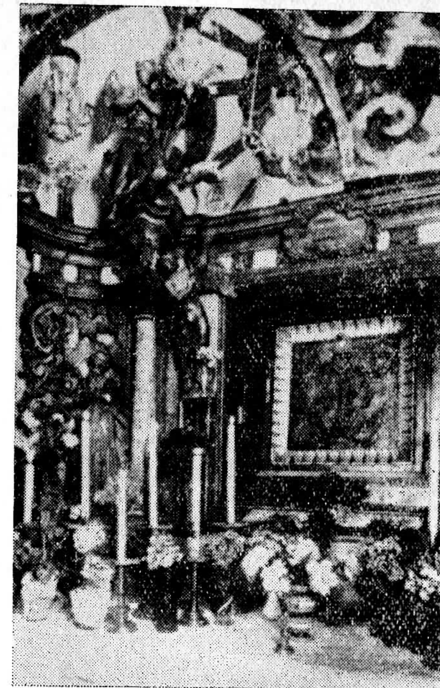
Bilo je to na zadnji dan Marijinog svibnja, 1731. godine. Bieli grad Hrvata doživio je još jedan put težke časove. Žestoki požar, koji je tako često pretvarao zagrebačke kuće u gomilu užarenog pepela htio je još jedan put pokazati svoju snagu. Počeo je u prvim satima u jutro. Plamen je gutao bez milosti nade ovih nesretnika, rušio krovove nad glavom i proždirao sve do čega je stigao, ne pitajući je li to kuća ili stvar, nejako diete, starac ili bolesnik.

U Gornjem Gradu izgoriše 84 kuće, na Kaptolu 15 kuća, franjevački samostan i crkva. Opatovina je tom zgodom osiromašila za 15 zgrada...

Nad Kamenitim Vratima, što s jugoiztočne strane otvaraju strancima put u Zagreb, a spominju se već 1742. godine, dogodilo se nešto neobično. Bilo je to u kuli što je upoznasmo u Šenoinom Zlatarevom Zlatu. U njoj je živjela i umrla Krupićeva Dora.

Pojačan vjetrom došao je plamen i do ove zgrade. Izgorjelo je sve osim pocrnjelih kamenitih zidova. I zadnji komad pokućtva pretvorio se u pepeo. Nakon tri dana našli su u njemu sliku Nebeske Kraljice. Gospa je htjela da ostane kao spomen onoga nestalog, prošlog, i vremena koje će doći. Zanimljivo je da je plamen progutao sve, čak i okvir slike, koja je jedina ostala pošteđena...

Dva dana kasnije ponovo su vatrogasni tornjevi zvonko javili novi požar u Zagrebu. Gorio je Kaptol. I dok su Gričani promatrali kako vatra proždire ljude i domove njihovi sugrađani su nemoćno gledali kako im sve nestaje u plamenu. I ovdje je došao do izražaja

MAJKA BOŽJA KAMENITIH VRATA

naš narodni grieh — podvojenost. Poznato je da su tokom poviesti u Zagrebu vođene prave borbe između raznih dielova grada. Najnepomirljiviji su bili Gričani prema Kaptolčanima... Zato nije nikakvo čudo što su prvi tako nehajno promatrali plamen nad krovovima svojih sugrađana.

Među Gričanima se ipak nađe plemenito srdce. Djevojka Mondušen ne oklievajući potrči na mjesto nesreće noseći pomoć u obliku nedavno proslavljene Gospine slike. Dižući je visoko nad glavom pozva Gričane da pohrle nesretnoj braći. Gospa je pomogla. Zagrebčani zaboraviše na svađe Gornjeg Grada, iako čas prije to smatrahu nemogućim.

Na Kaptol je došla ogromna povorka, na njenom čelu nosila je djevojka Gospin lik. Kuda je prolazila slika gasio se plamen. Nestajalo ga je za čas, kao da je propadao u zemlju. Čuvarica neba očuvala je Kaptol. Zagreb je bio spašen. Zar je bilo ljepšeg načina da se nad majčinom ljubavlju izmire zavađena djeca?

Prestao je plamen ognja koji proždire, da se zamieni s plamenim žarom ljudskog pouzdanja.

Vlastnica kovačnice, udovica Modlar podigla je u prolazu Kamenitih Vrata oltar i na nj postavila svetu sliku. Tamo dva puna stoljeća sluša Gospa molbe svoje djece. Pred dragim likom dogorievaju svieće i venu žute krizanteme. Množtva se mienjaju. Sve prolazi. Stalno je samo pouzdanje nevoljne djece i bezkrajna ljubav najveće Majke...

Pred Gospom Kamenitih Vrata odvijala se poviest tolikih duša...

Nije njezin lik tek slučajan na ulazu u Gornji Grad, središte hrvatske poviesti. Svi oni što su prolazili na poviestni Markov trg, u hrvatsku sabornicu ili banske dvore, morali su najprije svoje oči odmoriti na Gospinoj slici. A nakon obavljena posla ponovno se doživljava susret s Marijom.

Na crnoj, izlizanoj klupi savijala su se koljena najvećih sinova naše nacije. Svatko je čuo rieči samo njemu upravljene, a premnogi razumjeli majčine pohvale ili tihe priekore.

Svi koji prođoše kroz Kamenita Vrata čuli za Gospin glas. Svi koji će proći razumjet će njezine rieči . . .

Nikada nije ovo samo stoljetno svetište. U svibnju 1931. god. okrunjen je Marijin lik zlatnom krunom. A ljudi dolaze i odlaze . . .

U Kamenitim Vratima ne prestaje plamsaj svieća ni miris krizantema. Premnogi dolaze. Svi znaju da Gospa ima veliko i majčino srdce i u njemu more milosti.

Prođeš li ikada onud baci pogled na crne zidove. Vidjet ćeš brojne zahvalnice što ih uslišani ostaviše u priznanje Mariji. Još više . . . Zatrebaš li štogod, nemoj očajavati. Znaj da te u prolazu kuće Krupićeve Dore čeka dobro srdce Majke Kamenitih vrata . . .

Tonko Andrijin

Oj djetešce moje drago
Vesela sam ti
Ti si moje milo blago
Nuder zaspi ti
Sinak, sinak, moj ljubljeni
Nuder zaspi ti
Oj golube moj mileni
Sve moje si ti.
Tebe Otac ljubi, slavi
Vrhu svih ljudi,
Jerbo si mu sinak pravi
I nitko drugi.
Liepa moja ti ružice
Mili sinak moj
Mirisava ljubičice
Željni golub moj!

Navještenje

Što može djevojčica iz puka,
djevojčica, doista,
kad još ni pletenice nisu tvrde
dosta
da ih povije?

Ona ima samo dvije male prekrštene ruke,
te ručice — kao dvije tanke uzdrhtale grane
s pet ružičastih listova na vrhu.

Da se prigne lomna u anđeoskom vjetru
ko stabalce,
to je
što njezin Bog od nje hoće.

BRANKO FUČIĆ

Sjećanje uz jaslice

Ti si nestao. Jednog proljetnog dana naprosto si usnuo, a u tvom snu snivaju još i danas moje čežnje i želje. I svake božićne noći puna sjete i bola gledat ću nad papirnatom špiljom onog malog andjelka, kome si ti od pamuka napravio sniežnu kosu. Bio si gost moje mame, koju si pozivao drugog Božića u naše buduće ognjište. Sve je sad samo neizpunjena želja. Mama će zajecati negdje u kutu, jer nema tebe, koji si na najvišoj grani jele palio svieće, a moj se bieli andjelak nije ostvario. Sledenio se s mojim čežnjama.

Nisam sama. Bezbroj andjela, koje mi s neba šalješ, pričaju mi svake večeri da mi pripavljaš mjesto. Tamo ću te opet sresti da te više ne izgubim. A ove božićne noći na najvišoj jelinoj grani zataknut ću tvoju sliku, da mama vidi tvoje uviek nasmijano oko.

MIRA

Molitva uz jaslice

Isuse! Ove Ti noći ne će doći pastiri na poklon. Došle smo mi, da Ti izručimo njihove pozdrave i dobrodošlicu. Darova Ti nisu poslali, jer ni sami ništa nemaju. To mi znamo najbolje, jer ni jabuku nismo primile. Oni će ove noći s puškom na straži izčekivati Tvoja zvona. Ali se ne smiju micati.

Ali Ti možeš k njima. Uzet ćemo Te u biela kolica i voziti kroz sela, šume i gore, da Ti svaki od njih nage poljubi noge. Ti si to dopuštao za mirnih vremena u crkvi, kad bi Te svećenik nosio kroz razsvietljene lađe. Ali noćas moraš izići iz crkve. Ne će Ti biti hladno. Tisuće srdaca gore za Tobom. A mi, pastirice bez ovaca i bez torova, budno ćemo paziti nad Tobom, kad budeš prolazio zemljom.

Izpuni molitvu onih, koji se ne smiju micati. Pođi k njima, da vide Tvoju dobrotu, koja ih jedina može usrećiti! *MIRA*

KRUH NAŠ SVAGDANJI

OD JUTRA DO MRAKA...

Rano se vraćaju iz grada s ogromnim zamotkom na glavi. Plahtom su omotale rublje i čvrsto ga privezale njezinim krajevima. Nasmijene su, crvene u licu od svježine mladosti i jutarnje studeni. Dvije, tri, četiri . . . pralje. To je njihovo životno zanimanje. Njihov kruh. Potoci zagrebačke okolice odjekuju od njihove vesele pjesme. One unose u grad čistoću i bjelinu, a grad im poklanja samo svoju prljavštinu. I ne samo njima. To je obično dar grada svakome, koji mu se približi. Ima pravo njihov župnik, kad im veli: Pazite da zamazanim rubljem ne unesete u selo zamazanu dušu!

*

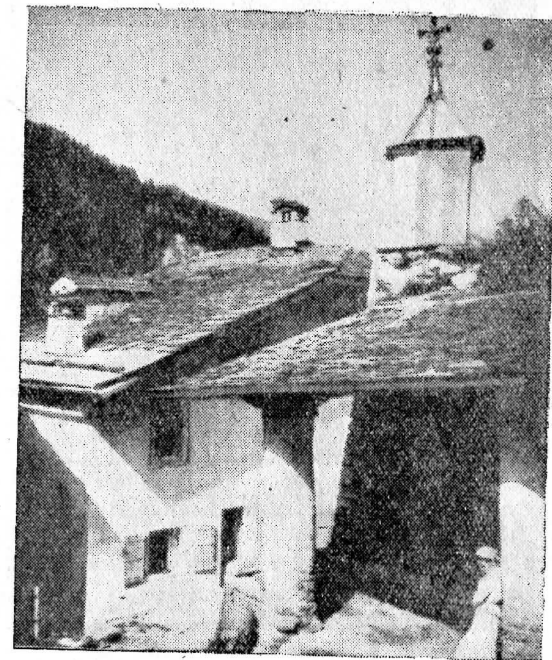
Iz male radionice, tu na uglu radničkog naselja puši se sivkasti dim. Neka je nevješta ruka napisala da je to postolarska radionica. Kroz zadimljeno okno možete vidjeti nagnuta čovjeka, koji s bielkastim naočalima bulji u cipelu i kašljuca. Popravlja (jer danas malo tko naručuje nove cipele) stare cipele, drvene i gumene, i ne misleći kamo hodaju noge njihovih vlastnika. On radi od jutra do mraka, iako izgleda da su njegova pluća gore razdrmana od onog podplata, koji hoće zakrpati. Zaslužuje svoj svagdanji kruh. Koliko je plemenitih nogu nosilo njegove popravljene cipele, ali koliko je možda bilo i lopova? To njegove ruke ne mogu razpoznati. One su čiste, makar su vječno zaprljane nekom crnom tintom. Sve je čisto, ako je čista savjest i nakana.

*

»Za Vas«, »Zabavnik«, »Novine«, viče odrpanac na zapadnoj tramvajskoj postaji. S njime se takmiči neka starica. Sva je probliedila, samo joj je nos crven od studeni. Kupuju ljudi, osobito djaci, da se nasmiju dosjetkama i slikama. Nikad ti prodavači nisu pomislili, koliko dobra ili zla mogu načiniti svojom prodajom. Oni to ne znaju razlikovati, jer sami ne čitaju što prodavaju. Zaradjuju svoj svogdanji kruh. Ta ogromna velevlast, koja se zove štampa, stvara svoj kapital na tim malim ljudima. Ne rade za nju samo slagari u tiskarama, koji kroz težki zrak i galamu strojeva jedva čuju svoj vlastiti dah, nego i ovi siromasi, kojima se sledeni para netom izidje iz usta.

*

I on zaradjuje svoj kruh. On — najniži u očima ljudi, obični gradski pometač. Gura pred sobom ko-

Od jutra . . .

lica, da pokupi što je zgrnuo na stog. I nitko ne misli koliku blagodat čini gradjanima ne samo zato što su im ulice čiste i liepog izgleda, nego što čuva zdravlje njihove djece, koja bi se zavalila neriedko u blato, da nema njegove metle. I kad milostive gospodje s visoka pogledaju na smetlištara, ni jedna od njih ni pomislila ne bi da bi i njezin sin mogao zamjeniti tog siromaha. S užasom bi Vas odbile, kad biste im to rekli. A ipak! Nije se valjda taj siromačak rodio za smetlištara, nego ga je nevolja na to natjerala. Mnoge su se otmjene djevojke naučile poštivati radničke žuljeve, dok su u tvornicama zamjenjivale radnice i obavljale čak najniže poslove u kućama častne službe rada. Da je to bilo kazati istim djevojkama pred koju godinu s visoka bi Vas prezirno pogledale. »Ja da čistim nužnike?« — Medjutim mnoge su vidjele i uvidile da je svaki posao pošten, ako ga obavljaju poštene ruke. Možda će jednom prolaznici uvidjeti da smetlištar treba odmora i zamjene. Nije u ovim riečima nikakva komunistička promičba (jer tada bi sva »Radna služba« bila takova promičba), nego jedna mala opomena onima, koji se uklanjaju smetlištarevoj metli . . . . »Radna služba« je krasno riešila mnoga pitanja, o kojima komunisti tek naklapaju. Možda bi bilo zgodno taj rad proširiti na sva ljudska zvanja, pa i na ona najniža u očima modernog čovjeka!

*

»Beloga pesko«, »beloga pesko«, razvikao se dječačić kroz Ilicu. Stao sam da ga motrim. Poguren, s napola napunjenom vrećicom zaustavlja se kod svakog dvorišta da nudi svoj piesak. Gledam mu cipele, koje možda nikad u životu nisu imale poštene »žnirance«. Ci-

. . . *do mraka*

pele je povezao, i to samo pri vrhu, običnim komadićem špage, a isto tako donji dio hlača. Tko zna koliko već godina vuče on svoju vreću i tako zaradjuje svoj kruh. Većih namjera u životu zacielo nema: radio je tako njegov otac, tako će nastaviti i on. Sva je njegova sreća, ako na dan proda koju vreću pieska. I tako mu se piesak pretvara u kruh . . .

*

»Din, don, din, don« — lupa nogom tramvajski vozač srdit što neka seljačka kola sporo prelaze tračnice. Ruke je omotao debelim rukavicama, a iz usta mu izlazi biela para. Putnici su neriedko nestrpljivi, što vozač na postaji čeka ili što sporo vozi. A on čitav dan strpljivo stoji za volanom iako bi on najradije želio ostati kod kuće. I nitko da mu oda priznanje. A ako se izdere na kojeg putnika, što ulazi na prednji ulaz, mnogi se od tih putnika smatra uvriеđenim, čak mu sezapriete kao da je on neki drugorazredni član družtva. A svi najbolje znadu, kako je mučno pješačiti, kad tramwaj stane. A to što redovito ide, zacielo je bar neka zasluga vozača.

*

I ona se seljakinja gura s košarom kroz putnike u tramwaju. »Poderat ćete mi čarape«, dere se na nju neka milostiva. »Uh, ove kumice, prije ih nije bilo ni vidjeti na tramwaju, a sad ni da se pomakneš od njih« — priča postarija gospodja, koja se udobno snašla na svojoj stolici. »Prokleti kumek, joj kak smrdi!« s rubčićem na ustima priča fina gospodjica svojoj kolegici. Medjutim svi gradjani danas ovise o tim, nekad prezirno gledanim kumicama i kumekima.

Jedan od njih.

BOŽIĆ U SRDCU LJETA

Vozila su me prosta seoska kola, na kojima u druge dane seljaci voze sieno, kukuruz, drva i slično. A i Gospodin, koga sam na prsima nosio, bio je zacielo više puta na tim kolima, negoli ja. Išl smo u pohode nekoj umirućoj bolestnici u daleko selo. Nesnosna se prašina dizala sa žednih, neuredjenih seoskih puteva. Sunce nas je pratilo na čitavom putu te se nije ni za čas htjelo skriti u sjeni kojeg stabla. Drndaju stara kola i voze, sporo voze u nepoznato selo obližnje župe.

Stali smo. Malena, drvena kućica raztvorila širom vrata da primi goste. Baš na samom ulazu zaustavio me je jedan čudan zadah i zapara. Udjem i pogledam. Staja, najprostija seoska staja. Dvije krave okrenuše k meni svoje velike glave s dobroćudnim očima. Izgledalo mi je, da se nisu ni najmanje začudile našem dolazku. Meni je u taj čas došla na pamet neobična misao: Gospodin ulazi nanovo u betlehemsku staju a živine Ga prepoznaše. Obazreh se, da vidim bolestnicu. Ležala je na onizkom ležaju nasuprot kravama, izmorena ognjicom i bolovima. Do nje je preko malenih jasala bila prebačena daska, a preko daske čisti stolnjak, na kojemu su gorile dvie svieće pred malenim razpelom. Pokleknuo sam i položio Gospodina, sakrivena u prilici kruha.

»Poškropi me, Gospodine, hisopom da se očistim . . .« molio sam i škropio svetom vodom bolestnicu i staju. Pred Gospodinom je čistija staja od najukrašenijih salona grješnika. Njemu su zacijelo miliji nevini pogledi priprostih živina od proračunatih pogleda zavodnika. Jer ljudi su čestoput gori od živina. One nemaju nego jedno lice, a jedan čovjek ima neriedko stotinu lica . . .

I započela je njezina posljednja izpovied. Bila je to gorka poviest jednog prezrenog života. Imala je tri sina. Svojim radom pomogla im je, da su sagradili kuće i obskrbili svoje obitelji. A onda im je stara majka postala teretom. Nisu se mogli sporazumjeti, kako će uzdržavati majku, ni tko će je uzeti kod sebe. Ona je vidjela njihov nemar i jednog dana ostavila kuću najstarijeg sina i pošla opet u zabitnu staju, da sa svojim kravama provede ostatak života. Vidjela je, da će je tjerati od vrata do vrata, pak se uklonila.

»Sestro draga, nešto ću ti liepo pričati« — započeo sam poslije njezine zapoviedi. Njeno se staračko navorano lice razvedri i neka neobična svjetlost zasine kroz njezine oči. »Jednog su zimskog dana dva sveta putnika išla od vrata do vrata gradića, koji se zvao Betlehem«.

— A, već znam, bili su to Isus i Majčica Božja.

»Da, baš oni. I znaš, kako ih ljudi nisu htjeli primiti, te su se morali zakloniti u prostu spilju, koja je pastirima služila za staju. I baš se te noći rodio Isus u toj jednostavnoj staji, a grijale su Ga dvie živine. Sad promisli, draga sestro, da su se pred tobom zatvarala

vrata kuća, te si se morala ovdje skloniti, ali zato se Bog nije sramio doći k tebi. A došao je, znaš li zašto? . . . da se u tebi ponovo rodi. Svakiput, kad izbacimo grieh iz srdca i kad se pričestimo, postajemo Božjom kućom, u kojoj se nastani Isus. Vidiš, sve je kod tebe kao u betlehemskoj spilji: i živine, i jasle, i sieno, i bieda, i siromaštvo. Budi sretna, da si postala sasvim slična svetim betlehemskim putnicima: Mariji i Josipu. Moli zato sa mnom molitve prije sv. Pričesti«.

Suza je kanula sa staračkog oka na bieli korporal, koji sam držao sakupljen pod njezinim vratom, dok sam ju pričešćivao.

»Dušo Kristova, posveti me,
Tielo Kristovo, spasi me,
Krvi Kristova, napoj me
Vodo iz boka Kristova, operi me,
Muko Kristova, okriepi me . . .

Na tim riečima zastale su njezine ustne i više nisu progovorile.

Izašao sam praćen tugaljivim pogledom dviju živina. Nigda nisam osjetio jači smisao Božića kao tog dana u srdcu ljeta.

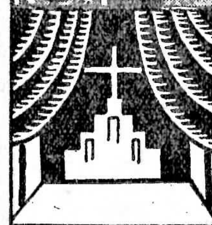
Ranko Vrbov

Bog razgovara s Djetetom

Popodne.
Kroz granje sipi tiha kiša ptičjih cvrkuta.
Pod krošnjama otoci sjena, opojna hladovina.
Sunce, veliko i žuto, prostrlo je jezera svjetlosti od vrtnih vratiju do starog portala.
I tako je široko to popodnevno nebo nad starim dvorištem: eto, onaj se mali oblak provukao kroz granje i zaplovio u te zelene beskrajne širine trepćući visoko nad morskom pučinom.
Tišine se kriese.
Samo jedno diete, kome su izpuzli kamenčići za igru iz ruke, naslonilo se na stari zid, a dva oka, dva velika crna oka najednom se u nebo zagledala, zagledala . . .
To sada Bog nešto s djetetom razgovara.

BRANKO FUČIĆ

MAGNIFIKAT

(glasbeni misterij u 3 diela)

Rieči: RAJMUND KUPAREO
Glasba: JORDAN VICULIN

LICA:

ISUS *(dječak)*
MARIJA *(sopran)*
JOSIP *(bariton)*
IVAN KRSTITELJ *(dječak)*
ELIZABETA *(alt)*
ZAHARIJA *(bas)*
IRUD *(bariton)*
BERSABEA *(mezzosopran)*
ČASTNIK *(tenor)*
AHAZ *(bariton)*
NAASON *(dječak)*
ZBOR ANĐELA u I. dielu.
ZBOR rimskih častnika i djevojaka u II. dielu.
ZBOR židovskih dječaka i djevojčica u III. dielu.

Događa se u judejskim gorama.

PROLOG *(govori djevojka u dugoj bieloj haljini pred nutarnjim zastarom):*

U visine! u planine! — to je čežnja svake mladosti, koja ne može odoljeti zovu šuma, jer one svojim vršcima gledaju rađanje zore. Sunce kroz njihovo granje svojim zrakama plete čarobne čipke, a u hladu njihovih gustih krošnja počiva tiha noć. Tu u visinama ptice pjevaju Svevišnjemu pjesmu, koju nijedan čovjek nije čuo, a divlje zvieri igraju od zanosa pred njegovim očima. Goli vrhunci gora upili su mudrost zviezda, jer svake noći s njima razgovaraju, i kao neki stari ćelavi mudraci pokazuju putnicima veličanstvena obzorja neba. Svaka trava i svaki cviet izdiše od ljubavi, kad se u predvečernje šeta po šumi Stvoritelj.

U visine! u planine! — to je prvi poklik Marijine mladosti. »Marija, ustavši onih dana, otide žurno u planine, u grad Judin. I uđe u kuću Zaharijinu i pozdravi Elizabetu«. Tako započinje sveto Evanđelje opis toplog susreta dviju rođakinja. Judejske su planine zaustavile svoj dah i napele uši, da im ne iz-

bjegne nijedna riječ Majke njihova Stvoritelja. A ona je zapjevala tako divno, da je smirila divlje zvieri, a ptice pjevice skrile su se od srama, jer eto našlo se je stvorenje, koje ljepše pjeva od njih.

»Veliča duša moja Gospodina« — pjevala je Marija, a vrhovi šuma prigibali su svoje glave kao da ih njiše lahor. A kad je u nastavku svoje himne prorekla čudesa, koja će učiniti Mesija svojom mišicom, izvirile su na put zvieri čudeći se moći Velikog Kralja. Kako je bila sretna Elizabeta i stari Zaharija, kad im je Marija u pjesmi kazala, da je Bog preko nje izpunio obećanja, koja je dao Abrahamu i otcima starog Zavjeta.

Nije to bio zacielo posljednji Marijin izlet u judejske gore. Mi si lako zamislimo da je ona povela koji put dječaka Isusa k malom rođaku Ivanu, da u gorskom zraku i daleko od prašine nazaretske radionice provede par ugodnih dana. A ne ćemo pogriešiti, ako si predočimo sv. Josipa kako ide s njim u goru, da nasječe material za svoje drvodjelske potrebe.

U tim judejskim gorama susrećemo poznate osobe: sv. Elizabetu, njezina muža Zahariju, koji je zaniemio, jer nije povjerovao anđelu, da će mu stara žena roditi sina; zatim susrećemo malog Ivana, koji je svojim porođajem povratio otcu Zahariji govor. Susrest ćemo u tim gustim šumama i kralja Iruda u lovu s rimskim častnicima i djevojkama, a ne će uzmanjkati ni razni bolestnici, koji dolaze k svećeniku Zahariji, da ih molitvom ozdravi.

I mi večeras idemo s Marijom u judejske planine, da tu nađemo vedrinu srdca i blizinu Boga, koji — kako govori prorok — »stanuje u visinama i gleda nizke stvari na nebu i na zemlji«.

Dođite s nama, da s Marijom zapjevamo najljepšu novozavjetnu pjesmu »Magnifikat«:

Veliča duša moja Gospodina
I raduje se duh moj u Bogu spasu mojemu.
Što je pogledao na poniznost službinje svoje.
jer, gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji.
Jer mi učini velike stvari Svesilni, i sveto ime njegovo
I milosrđe je njegovo od koljena do koljena onima koji ga se boje.

Pokazuje jakost mišicom svojom,
razasipa one, koji su oholi u mislima srdca svojega.
Skida s priestolja silne vladare,
i visoko diže ponizne.
Gladne napunja dobara, a bogataše odpušta prazne.

Štiti Izraela slugu svojega,
sjećajući se milosrđa svojega.
Kao što je obećao otcima našim:
Abrahamu i potomstvu njegovu dovieka.
Veliča duša moja Gospodina!

(Pri kraju Marijine himne glasba započinje ouverturu, a zastor se polako razstvara. Djevojka se otmeno ukloni s pozornice.)

I. DIO

(Judejske gore. Kulise prikazuju obronak. Na desnoj strani pročelje skromne kućice, iza koje se vidi prolaz. Iz daljine se čuje tiho pjevanje. Četa malih andjela ulazi, držeći se za ruke, i pjeva):

ZBOR ANDJELA *(pjeva antifonu: Ave regina coelorum)*

Zdravo nebesa kraljice,
Andjela gospodarice!
O Marijo, ti čar si djevica,
Ti si ruža, liljan cviet.
Prinesi Bogu molitve,
Da spasiš ovaj grješni sviet!

(Marija ulazi žurno, u putnom odielu, sa štapom u ruci. Dok andjeli pjevaju zadnje rieči, udaljujući se s pozornice, Marija lupa na vrata Elizabetina stana. Ova otvara vrata i začudjeno kliče:)

ELIZABETA: Marijo! *(Zagrli je. Držeći je u zagrljaju Elizabeta pita):* Odkuda meni ovo, da dodje k meni mati Gospodina moga?

MARIJA *(ponizno):* Ja sam samo službinja Gospodinova.

ELIZABETA: Blago tebi što si vjerovala. Blagoslovljena ti medju ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje

MARIJA *(otrgnuvši se zagrljaja Elizabetina, prekriži ruke na prsa, podigne oči k nebu i zanosno zapjeva: »Veliča«, dok Elizabeta prignute glave i sklopljenih ruku sluša):*
Veliča duša moja Gospodina,

ZBOR *(iza pozornice upada):*
I raduje se duh moj u Bogu spasu mojemu.

MARIJA *(upada):* Veliča duša moja Gospodina!

ZBOR:
Jer mi učini velike stvari svesilni
I sveto je ime njegovo.

MARIJA: Veliča duša moja Gospodina!

ZBOR:
I milosrdje je njegovo od koljena do koljena
Onima, koji ga se boje.

MARIJA: *(upada i svršava zajedno s njima):* Veliča duša moja Gospodina.

(Ulazi stari Zaharija čudeći se. Niem je. Kad ga opazi Marija, usklikne):

MARIJA: Zaharija! *(I podje da ga pozdravi, ali on dignuvši ruke, otvori usta i zatuli: a-a-a-! Marija prestrašena stane)*

ELIZABETA: Zaniemio je.

MARIJA *(Zahariji):* Da li te je tko udario?

ZAHARIJA: nieče glavom tuleći: a-a-a!

MARIJA: Zar si se preplašio?

ZAHARIJA: potvrdjuje glavom tuleći: a-a-a!

MARIJA: Vidio si vuka?

ZAHARIJA: nieče, a zatim digne ruke prema nebu tuleći: a-a-a!

MARIJA: Možda si vidio andjela?

ZAHARIJA: potvrdjuje glavom tuleći: a-a-a!

MARIJA *(ga lagano udara po ruci pjevajući s Elizabetom u duetu):*
Kad Mesija dodje, sliepi će gledati, hromi hodati, gubavi se čistiti, gluhi čuti, mrtvi ustati, niemi progovoriti.

ZAHARIJA *(dignuvši ruke prema nebu sluša otvorenih usta).*

ELIZABETA: Marijo, udji u naš dom! *(Ulaze sva trojica). Andjeli* dolaze na pozornicu i pjevaju: »Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti medju ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje Isus.

(Zastor)

II. DIO

(Čistina u šumi. U dnu, s desne strane, igra se dječak Isus s Ivanom. Isus pravi križ, a Ivan ga znatiželjno motri. Iz daljine se začuje lovački rog i divlji žamor.)

IVAN *(dječak Isusu):* »Čuješ li? Kralj Irud je u lovu s rimskim častnicima.«

(Isus se ne miče kao da nije čuo. Ulazi Irud s pratnjom djevojaka i rimskih častnika, smijući se i žamoreći. Ni osvrnuli se nisu na dječake).

IRUD: Baš divna čistina za odmor.

BERSABEA: I još ljepša za ples.

IRUD: Sjajno! Pleši, pleši, pleši. *(Pljешće rukama i ciela pratnja s njime.) (Bersabea pleše sama. Kad svrši ples, svi joj plješću i povladjuju.)*

IRUD: Još pleši, još!

BERSABEA *(uzima za ruku tri, četiri djevojke i pleše s njima. Pljesak. Na to upozore častnici Iruda na dva dječaka u kutu).*

IRUD *(došavši blizu Isusa):* Tko si ti?

ISUS *(šuti).*

IRUD *(srdito):* Meni ne odgovaraš? Zar ne znaš da imam vlast ubiti te? Zar si niem?

ISUS *(šuti).*

IRUD *(vadi mač).*

IVAN *(brzo):* To je Isus iz Nazareta.

IRUD *(prezirno):* Ha, ha, ha! Zar nešto može biti dobro iz Nazareta? Zato i jesi niem.

IRUDOVA PRATNJA: Ha, ha, ha!

ČASTNIK: Već pravi križ. Za drugo i ne će biti, nego da ga se na nj razapne.

SVI: Ha, ha, ha!

IVAN: Sramite se!

BERSABEA: Vidi, vidi junaka! I kralju prkosi!

IVAN: Šuti bezstidnice.

IRUD: Tko si ti da mi prkosiš?

IVAN *(zaneseno):* »Ja sam glas onoga što viče u pustinji. Pripravite put Gospodnji. Poravnite staze njegove. Sve doline neka se izpune, i svaka gora i brežuljak neka se slegne, i što je krivo neka bude ravno, i hrapavi putovi neka budu gladki. I svako će tielo vidjeti spasenje Božje«.

BERSABEA: Lud je, lud je. Ne zna što govori.

IRUD *(pokazuje na Isusa):* Ovaj je niem, a ovaj *(pokazuje na Ivana)* je lud. Ovoga na križ *(Isusa)*, a ovoga pod mač *(Ivana).*

BERSABEA (ponavlja s Irudom u duetu): Ovoga na križ, ovoga pod mač!

Častnici se približe da uhvate Ivana. Isus se mirno diže. Širi ruke. Jako svietlo iz kuta pozornice osvietljuje ga. Isus zakrili rukama Ivana, koji se iza njega skrio. Iza pozornice u isti mah začuje se gromki pjev. Skupina Irudova preplašena bježi).

ZBOR *(iza pozornice):*

Pokazuje jakost mišicom svojom
Razasipa one, koji su oholi u mislima srdca svojega.

Skida s priestolja silne vladare
I visoko diže ponizne.

Gladne napunja dobara,
A bogataše odpušta prazne.

(Isus cielo vrieme drži raz̄širene ruke. Svietlo je na pozornici ugašeno, samo gori jako svietlo iza Isusova tiela).

(Zastor)

III. DIO

(Pozornica kao u I. dielu. Ulazi seljak Ahaz *držeći za ruku suluda, niema sina, koji se želi iztrgnuti iz njegove šake. Za njima idu židovske djevojčice i dječaci iz znatiželje).*

AHAZ *(viče):* Zaharijo, svećeniče Božji, pomozi!

(Iz kuće dotrči dječak Ivan. Videći Ahazova sina, kako se muči i tuli, pristupi k njemu i zabrinuto zapita):

IVAN: Zar si niem?

AHAZ: Niem je, niem.

IVAN *(veselo):* O! I moj je otac bio niem, pak je progovorio. Zacielo si vidio andjela, pak si od čuda zaniemio.

AHAZ: Vidio je mjesec, vidio je mjesec. On je mjesečnjak. Treba za nj moliti. Zovi otca!

(Ulazi stari Zaharija. Ivan se odmiče u stranu).

AHAZ: *(Zahariji):* Gospodine smiluj se sinu mojemu, jer je mjesečnjak i mnogo trpi.

SVI PRISUTNI: Gospodine, smiluj se sinu njegovu, jer je mjesečnjak i mnogo trpi. *(Niemi dječak pobiesni. Baci se na tle i počne se valjati. Otac ga veže konopom.)*

ZAHARIJA: Nije on mjesečnjak. Obsjednut je od vraga. Tu može pomoći samo Jehova i Mesija, koga on pošalje.

SVI PRISUTNI *pjevaju uzdignutih ruku i klečeći: »O clavis David«*

O divni ključu Davidov
I vladaoče roda svog,
Što otvaraš i zatvaraš
I nema stvora nikakvog
Što priečit bi te mogao.
Dobrostiv dodji sužnjeve
Iz mraka vodi tamničkog.

(Niemi dječak se još uviek muči. Za vrieme pjesme izlaze iz kuće Marija i Elizabeta. Sažalno gledaju dječaka).

MARIJA *(Ivanu):* Podji po Isusa!

ELIZABETA: Bit će i onako umoran. Već od rane zore radi s Josipom u šumi.

(Ivan potrči iz pozornice).

ZAHARIJA: On će pomoći, on će pomoći.

SVI PRISUTNI *(kao gore):*

»O Adonaju, Gospode,
Što Izraelov vodiš dom,
Što Mojsiju ukaza se,
Odjeven plamnom kupinom,
I dade zakon sinajski:
Pohiti da nas izbaviš
Božanskom svojom desnicom«.

(Ulazi Josip s pilom na ramenu. Za njim Ivan držeći za ruku Isusa.)

AHAZ: *(obrativši se Josipu):* Gospodine, smiluj se sinu mojemu, jer je mjesečnjak i mnogo trpi.

JOSIP: Nije mi dana ta vlast. Tu može pomoći samo Jehova i Mesija, koga on pošalje.

(Josip se okrene k Isusu. Niemi dječak podigne glavu i upilji pogled u Isusa).

AHAZ: *(Isusu):* Možeš li mu ti pomoći? Često pada u vatru i u vodu.

(Isus se približi dječaku. Uhvati ga za ruku. Ovaj se smiri, pridigne se, zazove otca, zbaci konop i radostno gleda Isusa. Svi prisutni u zanosu kliču):

SVI: »Hozana, blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. Slava na visini Bogu. Hozana, hozana!«

(Niemi dječak privine se uz otca, a Isus uz Mariju).

AHAZ *(Mariji):* Blago tebi, ženo, i blagoslovljen plod utrobe tvoje.

SVI: Blagoslovljen, blagoslovljen, blagoslovljen!

MARIJA *(zanosno):* Veliča duša moga Gospodina!

SVI *(i zbor iza pozornice):* Štiti Izraela slugu svojega sjećajući se milosrdja svojega.

MARIJA *(upada):* Veliča duša moja Gospodina!

SVI: Kao što je obećao otcima našim: Abrahamu i potomstvu njegovu dovieka.

MARIJA *(upada svršavajući s ostalima):*
Veliča duša moja Gospodina!

(Zastor)

Epitafij *(Nadgrobni nadpis)*

On nije srdce uz cestu vješao,
Da ga čežnja njiše.
Svu krv je svoju sa zemljom smješao
S njom da pjesme piše.

Možda je to zato, što sirota,
Nikoga tu nije imao,
A bio je toliko bogat, da za života
Samilosti nije primao.

Jedino na zemlji za čim će žaliti
To je divno cvieće.
Dajte mu ga! Njemu ne treba paliti
Mrtvačke svieće!

(»Aspersio intima«) RAJMUND KUPAREO

Magnificat

~GLASBENI MISTERIJ U 3 DIELA~

Rieči: Rajmund Kupareo
Glasba: Jordan Viculin

UVOD

Umjereno

Glasovir (gudalački kvartet)

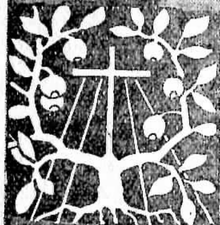
I. II. *rit.*

II-GLASNI ZBOR ANĐELA

Zdravo, ne- be- ska Kra- lji- ce! An- gje- la Go- spo- da- ri- ce!

O Ma- ri- jo, Ti čar si dje- vi- ca, Ti si ru- ža, li- ljan cviet!

Prine-si Bo- gu mo- li- tve, da spa- siš o- vaj grješni sviet. grje- šni sviet.

RODITELJI I DJECA

Navrnuta loza za dugo vremena pušta iz korjena divlje mladike, koje treba štipati, inače bi zagušile pitome i doniela bi zastalno rđav plod. Svetim krštenjem i djeca se navrću na najplemenitiji trs-čokot, kako sama sebe naziva dragi Isus. Nego, diete je baštinik izkvarene, podivljale nàravi — stoga roditelji — ko vriedni vrtlari — moraju čupati sve divlje izdanke, a to su zle sklonosti, da se dobre mladike osnaže i dadu sladak plod. Jedna sama iskra — ako ju odmah ne pogazimo, kadra je, da prouzroči silne požare. Lemaire, poznati razbojnik priznao je na vješalima, da su početak svih njegovih zlodjela bile malene laži u djetinjstvu, koje roditelji ne mariše iz rana ugušiti. Pogreške liečiti, dok su malene, siguran je put k uspjehu u dobrom odgoju. Opetovanje istih pogrešaka dovodi do običaja, a običaj do potrebe. Sv. Bernardin kaže, da takove potrebe pomalo stvaraju narav, koju bez osobite Božje milosti skoro je nemoguće izmieniti. O, kako je nepametno i štetno, kad roditelji kroz prste puštaju prve pogreške svoje djece tješeći se: pak to je ništa... tu nema zla... još je diete ... doći će doba, kad će diete razumjeti ... a kako je još luđe, kad se roditelji vesele i ponose nekim pogreškama svoje djece — hvaleći se — kako su djeca pronicava, nadarena, silno inteligentna. Nijedno se stablo ne uzpravlja, kad već uzraste — Sv. pismo kaže: sagibaj vrat djeteta, dok je mlado, jer kasnije bit će kasno — nemoguće. Poganski pjesnik pjevao je: »Počecima se opri, jer kasnije liek malo pomaže«.

Nego, kako da se roditelji u tome vladaju? Moraju p r e d u s r e s t i prve mane i paziti da diete ne dođe u prigodu, da ih počini. Nikada se veseliti ili smieškom odobriti, ako je diete nekoga prevarilo, udarilo, ili što tuđega kući donielo. Moraju tražiti podpunu iskrenost od djeteta. Ako diete iskreno i otvoreno priznaje svoju pogrešku i pokazuje dobru volju, da se popravi, nek se time zadovolje; dočim ako diete zalaže, ako hini, udari ga šibom ali tako, da diete vidi ljubav, a ne srčbu ili ljutinu roditelja.

Osobito moraju roditelji gušiti sklonosti svoje djece prema oholosti, nečistoći, laganju i ljenčarenju, jer svaka od ovih kadra je postati izvorom težkih i mnogih prekršaja. Nadasve moraju roditelji da paze na prva prijateljstva.

U naravi je čovjeka, da traži osobe s kojima se podudara u osjećajima i mislima. — Čovjek je po naravi društven. To opažamo i kod djece, i od velike je važnosti o tome voditi računa. Baš o tome i ovisi sačuvanje njihove nevinosti, čistog, moralnog njihovog života, a često puta i njihovog vječnog spasenja. Prvi griesi djece imaju obično izvor u njihovim prvim poznanstvima. Sv. Augustin pripovieda u drugoj knjizi svojih »Izpovjesti«, kako je u društvu djece krao jabuke u vrtu blizu otčeva vinograda, premda nisu bile ni dobro zrele, a u svojoj kući imao je zrelih i dobrih. On izpovjeda, da ne bi tu krađu bio učinio, da nije bio s drugovima; da mu se ne narugaju, da nije odvžan činio je taj grieh, i moli Boga za oproštenje. Roditelji nek nastoje, da djetetu bude obiteljska kuća najdraža i da najviše voli prijateljstva braće i sestara svojih. Pisac »Nasljeduj Krista« piše: »Kuća dobro čuvana ugodna je, slabo čuvana stvara dosadu«. Kada bi se djecu više priljubilo kući, ne bi im ni želja došla tražiti drugove vani za igru i sastanke. Tako bi izbjegli mnogim pogibeljima i mnogim griesima. Sv. Augustin sa boli ističe, kako su na njega slabo djelovali drugovi i igre do u kasnu noć. Izbor prijatelja spada, roditelji, na vas, a ne na vaše diete. Izaberite ih iz dobro odgojenih obitelji — a takvih — Bogu hvala — nalazi se u svakom mjestu; ako ih samo diete izabere — izabrati će obično one drske, odvažne i sklone na zlo. Najbolje će to saznati s kakvim se drugovima vaše diete druži, po njegovom ponašanju kad se od njih vrati. Ako tvoje diete postaje bolje, poslušnije, za nauk i molitvu zagrijanije, onda znači, da je u dobru društvu. Inače, ako stane govoriti stvari, koje kući nije čuo, postaje drzak, znači zao upliv njegovih prijatelja. Stoga, vi napose majke, držite svoju djecu kod sebe što d u l j e možete. Ta je dužnost malo težka, ali sigurna za postavljanje dobrih temelja odgoja. Sv. Jerolim je preporučivao gospođi Leti, da se ni za korak ne odaleči od svoje kćerke. Kad bi tako činili roditelji, manje bi suza kasnije uzalud prolievali. Zar se ne čuje i ne čita dnevno, do čega dovode tajna drugovanja? Osobito danas, kad je zaredao običaj zajedničkog poučavanja po školama. U nezrelim godinama, nalazimo prava zlodjela i protiv morala i protiv zapta. Među malodobnom djecom odkrivaju se dnevno tamo — amo prave razbojničke bande. Tu je nevinost proigrana — pogažen svaki stid, a još se ulazi u trag novim provalama — krađama — čak i ubojstvima. Ovo se dešava napose po gradovima ne samo među ulićarskom djecom, nego i među djecom od visokih krugova — napose, ako motre razne neodgojne slikopise. A što da kažem o mladićima i djevojkama u doba najpogibeljnije, kad se strasti bude, u doba zaljubljivanja, ašikovanja, ljubakanja? Slike ružne, knjige nemoralne, degenerisani tipovi — poput napasnika — ili ričućeg lava, oblaze — kao vukovi u ovčijoj koži i k o l j u neopreznu, nečuvanu (napose žensku) mladež! One rieči, slobodice, tajna mjesta, romani, zabave — grijesi... O koliko suza — i od žrtava i od obitelji? A tko je glavni krivac? I ovdje bi se moglo kazati: »Ja vas, o roditelji obtužujem...« — Tužila mi se otrag par godina neka majka: Dok mi je sin bio kod kuće, bio mi je dobar kao kruh. Kad je otišao na više nauke, prve godine posta prama meni hladan, druge godine počeo

me vriedati, treće godine prietiti mi — četvrte je i ruke na mene dizao. O, jest, visoke škole, često su močvare sa silom svake gamadi. Često se događa da mladić prve godine postane u njima ateist, druge godine anarhist a treće? moralna propalica. O, koliko bi moglo dobra biti od zajedničtva doma i škole, ali...

Roditelji, budno pazite što vaša djeca govore, čim se zabavljaju. Ako i malo što sumnjiva opazite, odalečite ih pod s v a k u cienu — jer je bolja dobra neznalica od naobražene propalice. Ne dajte da zalaze u sumnjiva družtva, pa bila i naređena od usijanih glava. Djeca su Božja i vaša. Pakleni neprijatelj hoće da zle sklonosti djeteta razbukti najviše preko loših drugova, knjiga, družtava. Vi ih čuvajte i šaljite u družtva od sv. Crkve za mladež osnovana. Tu će se mladike čupati — poukom, ispoviedu, sv. Pričešću. a dobre mladice jačat će se do ugodnog ploda. Na posao roditelji, jer će Bog iz vaših ruku tražiti duše djece vaše: oko za oko, duša za dušu.

ANTE JERKOV:

NAJDRAŽA

(LIRSKA NOVELA)

U pjesmi stoljetnih hrastova rađa se proljeće.
Zemlja ga pozdravlja žuborom cvietnog mirisa.
U srdcu mladog čovjeka javlja se vjera u veliki čas.

On dolazi s prvim zvucima Angelusa i pod prilikom bielog goluba traži svoj stan.

Veliki čas...

Kadkada ljudima donese radost.

Život obnavlja vjerom u proljeće što ne umire. U zraku se ćuti miris radosti. Šume se probude pjesmom života što mu plavi cvietovi hiacinta pletu mirisnu krunu.

Kadkada čovjek osjeti da je sretan.

Dok drhću biele breze on sanja o nevinosti i gradi dvorove u kraljevstvu nepostojanja. Htio bi da svaki cviet postane jedno ljudsko biće. Da se sa svakim veseli jedan sretni

Ja.

Život u proljeće plamenim strielama vjere u čovjeka otvara oči. Sviet što nas okružuje izgleda bezkrajno dobar i neizmjerno naš. Daleki prostori šume izvan grada ožive pjesmom razpupalih jasenovih grana, široke krošnje sakupljaju grimizni razkoš sunčevih zraka, a vrhovi jablanova na laganom povjetarcu savijaju svoje krune i pripoviedaju kako je bogato proljeće.

Na račvastoj grani vjererica veselo maše repom i svojim očima, sjajnim poput zviezde, promatra neviđeni kâd metvice, što se diže prema suncu. Pčela je u svietlom jutru svog prvog proljeća zaveslala po kristalnom izvoru u barci lotosovog lista.

Sve pjeva glasom, što se ogleda u kapljicama rose, na bielim čašicama koje okružene pitomim zelenilom šire mirise probuđenog života.

Diete proljeća ne daje svoje radosti za sreću svih stvorova svieta, jer nema boli, ma kako ona bila velika, da je ne bi izliečilo sunčano proljetno jutro...

Tada nosimo u život vrele ushite svojih sanja i mahnitu želju da nekome zapjevamo ditiramb o proljeću...

U bogatstvu svemirskih boja, onih što se steru iz zelenog travnog podnožja i plavoga neba, plamenom čežnje.

Srdce traži srdce.

Sa vrhova, što poletješe u susret visinama, ori se češljugarkin pjev i sjedinjuje sa skladnim napjevom rieke što se valja negdje kraj njihovog širokog podnožja. Dok tiho drhće priroda, bića sanjaju o sreći što se nastanila u njihovom kraju, gdje šuma krije le-

gendu o zaspaloj kraljevni i kraljeviću, što ju je probudio proljetnim cjelovom.

Naše sobe ostaju prazne i duša hrli u neograničene predjele da prinese žrtvu mladosti i ljepoti. Sunce, prvosvećenik svemira, blagoslivlja stvorove što u tihom zanosu slušaju pjesme nutrine. Ona bi se htjela žrtvovati, pregarati i u zaboravu svih potežkoća naći jedini smisao proljeća.

U proljeće ožive stara stabla hrastove šume.

Mladost bi htjela da se žrtvuje na oltaru Vječnoga...

VEČERNJI SUSRET

Na nebu proljetne večeri palile su se prve zviezde. Šetalište velikog grada oživjelo je žamorom mladoga svieta. U zelenim arkadama borova i jela bile su postavljene klupe. Mladež se odmarala i radoznalo promatrala one oko sebe. Na licima jednih žari se veselje. Drugi su sjetni. Jedne je prožela vedrina. Druge neizvjesnost čekanja onoga što dolazi.

U cvietnoj aleji šumio je vodoskok. U bliesku električnih žarulja kapi su vode postajale sjajne i nemirne kriesnice. U obližnjem paviljonu glasba je svirala melodije iz »Zemlje smieška«...

Gomile mladića i djevojaka prolazili su ulicom koja je vodila mimo zelenih travnjaka. Corso... Išlo se gore, dolje. Jedni u većem družtvu, drugi usamljeni. Proljeće ih je sve opilo pjesmom života što se budi u pupanju granja na starim stablima...

Branko je završio svoj posao u uredničtvu i pošao kući. Išao je preko šetališta... Volio je na njem promatrati osobe u mnoštvu. Činilo mu se da taj susret s ljudima donosi nove poglede o tome kakvi oni doista i jesu. Pa onda sva ona raznolikost osoba, fizionomija, pogleda i kretnja. Kao u slikarskoj galeriji...

Mladić je htio pogledati i da li imade u toj povorci šetača njegovih znanaca. Od njih često dozna kakovu novost. Večeras to ne smije trajati dugo. Posudio je knjigu koju već sliedećeg dana mora vratiti. Zato će otići kući ranije no inače. Obećanje je dužnost...

Uzput se susretao sa brojnim prolaznicima. Većina su studenti. Poznaje ih sa sveučilišta, onako, iz viđenja. S brojnima se pozdravljao:

— Zdravo Branko!
— Zdravo Željko!
— Poštovanje kolega!
— Klanjam se!
— Moj naklon!
— Živjeli!

Izmienjivali su se pozdravi, uzvraćali pogledi. S nekima bi izmienio koju rieč. Interesirao se za prilike u klubovima drugih fakulteta, pitao za jednog oboljelog prijatelja i išao dalje.

— — —

Branko je student medicine. To je najveća pogrieška ovog dvadesetgodišnjeg mladića. Kad je prije godinu dana ostavio svoj rodni

kraj što ga još uviek čeka negdje na obali, u sjeni lisnatih palmi, bio je u neprilici na koji fakultet da se upiše.

— Pravo je za tebe, govorili su mu jedni.
— Radije pođi na mudroslovlje...
— Kad već studiraš, uzmi neki ozbiljniji studij.

Dan upisa na sveučilište bio je sve bliže. Ostalo je još samo jedno popodne. Mladić se još nije odlučio. Pošao je na šetnju izvan grada. Htio je da bude sam, posve sam. Jedino o njemu se i radi. Treba izabrati životno zvanje.

Samo onaj tko se našao pred ovakovim pitanjem može razumjeti svu njegovu težinu. To je najteži ispit na koji dolazi mladi čovjek. Čas postaje velik da njegovo značenje nismo kadri razumjeti, ozbiljan jer o njemu kadkada ovisi sreća života.

Tog popodneva sunce je bilo visoko odskočilo na nebu. Pošao je s knjigom u ruci, prema šumi što vodi izvan grada. Vrhovi stabala sagibali su glave. Bili su možda i radoznali zašto je on tako zamišljen. Svojim šumom kao da je list govorio listu:

— Ovog mladića nešto muči.

Branko je to razumio. Bio je jedan od onih koji su znali oćutiti tajni i baršunasti govor naravi. Ono što nije čuo, osjećao je i vjerovao.

Tap, tap zvonili su njegovi koraci.

— Ovog mladića nešto muči, ponavljalo je po deseti put lišće.
— Jest doista me muči, rekao je on i pošao dalje.
— Jest doista... muči, odgovorila je jeka iz daljine.

U blizini se začu plač djeteta.

Branko se iznenadi i pogleda oko sebe. U podnožju jednoga stabla stajala je žena s mališanom u naručju. Majčine oči su bile uplakane. Diete je glasno cvililo.

— Dobra ženo, što vam je? Vi plačete?
— Plačem, plačem sinko. Iz grudi majke izvi se duboki uzdah.
— A zašto? Što vam je srdce raztužilo?
— Kameno srdce drugih.
— Kako to?
— Diete mi je bolestno. Vodila sam ga liečniku. Nije ga htio pregledati, jer nisam imala novaca da mu platim.

Diete je ponovno zaplakalo. U očima majke zasjaše suze.

— Kad bih imao, ja bih vam drage volje pomogao. A ovako i sam trebam pomoći. Otac mi je obični, mali službenik rizničke straže.
— Sine nek te Bog poživi tvojoj majci. Živ i sretan bio. Ne izgubio nikad svoje plemenitosti...

Toga popodneva Branko više nije razbijao glavu na koji fakultet da pođe

— Bit ću liečnik nasiromašnijih.

U njemu se nešto uzprotivilo.

— Pa zar ne znaš da to nije zvanje za te? Uzmi nešto drugo. Zar ćeš se iznevjeriti svojim nadama, da jednoga dana budeš književnik. U gimnaziji si to tako živo želio. Bio si najbolji u literarnoj

sekciji. Tvoju suradnju su tiskali već mnogi listovi. Nije za te medicina.

— Ipak ću biti liečnik. Pomagat ću one koje su svi ostavili. Pokazat ću da još ima ljudi plemenitoga srdca.

Nije znao da je to sućut plemenitog pjesnika, koji je u njemu počeo živjeti.

Volja je zaželila da bude liečnik predgrađa. Znao je da ga sklonosti vuku na drugu stranu. Srdce je sabiralo utiske i razmišljalo o ljudima ,stvarima i zbivanju...

Svježina večernjeg zraka stvorila je u Branku Ivaniću želju da se u šetalištnom parku ipak nešto zadrži. Pošao je prema vodoskoku. Ako u blizini nađe kakvu klupu ostat će, ali samo pola sata. Htio se malo osvježiti. Umoran je.

Prije podne je bio u školi. Secirao je. Na stolu pred njim stajala je lješina. Morao joj je otvoriti trbuh, izvaditi želudac i oprati crieva... Nekome kolegi pomogao je rezati srdce. Ne znaju ljudi što to znači imati u ruci onaj mali, crveni mišić što obično stoji u čaši sa špiritusom. Trega ga pažljivo izvaditi, izciediti među dlanovima... Tada se kapljice razlete na sve strane.

Držati u rukama srdce...

Koliko god je to puta činio, uviek se morao zamisliti u tajnu života i čuditi se kako su u tom malom, crvenom komadu mesa mogle živjeti tako brojne nade, kako su u njemu mogla biti sahranjena tiha razočaranja... a od svega toga ništa se nije vidjelo.. :

Danas poslie podne bio je Branko u uredničtvu »Iskre« Jedna grupa mladih ljudi izdavala je svoj list.

Nekada, još kao gimnazijalac, slao je »Iskri« svoju suradnju. Nije ni slutio da će po dolazku u veliki grad primiti u svoje ruke uredničtvo lista. Bio mu je to drag posao. On mu se predavao s punim nutarnjeg zanosa.

Do podne je bio medicinar. Popodne je obično bilo posvećeno »Iskri.«

Svakoga dana bilo mu je jasnije da su se u njemu sukobila dva čovjeka. Jedan koji hoće, i drugi što osjeća. Tko će pobjediti?

Praćen ovim mislima opazio je pod prolistalim proljetnim stablom praznu klupu. Pošao je prema njoj.

— Gospodine Branko, prenu ga jedan glas.

Pogleda oko sebe. U susret mu je dolazila Željka.

— Klanjam se! To ste vi, gospođice! Kakvog ugodnog iznenađenja, reče mladić očito zbunjen.

—Da, to sam ja, uzvrati nasmijano djevojče. Ali ne, ne dajte se smetati. Smiem li znati, kud ste pošli?

— Mene pitate?

— Da, vas. Zašto me tako čudno gledate?

— Gospođice, pošao sam eno, tamo na onu klupu. Malo ću sjesti, a onda idem kući.

Valjda vas na šetalištu štogod zanima. Možda čekate neku liepu djevojku?

— Ali ne. Htio sam malo promatrati vodoskok i slušati glasbu.

— A kad bi ja sjela s vama, vi bi se srdili?

— Tko vam je to rekao? Naprotiv, gospođice Željka. Dođite.

Pošli su do klupe, sjeli na nju i zadovoljno se pogledali izpod oka. Mladić je bio ugodno iznenađen ovim susretom. Već nekoliko dana djevojka se vrze po njegovim mislima.

— Gospođice Željka, kako ste inače?

— Hvala. Dobro. I vi ste dobro, zar ne? Mladi se ljudi uviek dobro osjećaju ako imaju blago i dobro srdce kao vi.

— Gle, gle, pa vi mi laskate. Tih rieči nisam ničim zaslužio.

— A ako ih zaslužite?

Branko zbunjeno promrmlja ne znajući što bi odgovorio:

— Ne, to ja ne mogu zaslužiti, gospođice Željka.

Časak je vladao mir, koji djevojka prekinu riečima:

— Smiem li vas nešto zapitati?

— Zašto ne. Bit će mi drago.

— Možda i neće. Obećajte mi da se nećete na me ljutiti.

— Zašto bi se ljutio. Pitajte samo.

— Dobro, onda ću vas pitati, reče ona i nestašno uozbilji lice.

Zašto me uviek zovete gospođice Željka? To mi je tako neobično.

Sonja mi je rekla da se tako zovete.

Pa da, to mi je ime...

— A zašto se onda čudite?

— Svi, koji me vole, zovu me Najdraža. Zar me vi tako ne ćete zvati?

— Oprostite .To sam tek sada doznao.

— Zar vam Sonja nije rekla?

— Ne. Kad sam je pitao da mi kaže štogod o vama, rekla mi je samo da ste Željka. Nije mi ništa drugo htjela reći.

— To znači da ste je pitali za me?

— Da. Pitao sam je. Znatiželjan sam i drago mi je što više znati o osobama koje susrećem.

— I o meni? — upita djevojka smiešeći se —

— I o vama, glasio je zbunjeni odgovor.

— Vidite, Sonja vam nije ništa rekla. A meni je o vama puno pripoviedala. Znam da ste rodom sa obala mora, da ste pobožan, da studirate medicinu uređujete »Iskru« i pišete pjesme. Dobro sam obavieštena. Najdraža zna sve.

— Da Sonja vam je nešto rekla. Možda ćemo se još i bolje upoznati, gospođice Željka.

— Branko, već sam vam rekla. Drago bi mi bilo ako bi me htjeli zvati Najdraža. Hoćete li to učiniti?

— Da, gospođice Najdraža, reče mladić smiešeći se, a vi ćete mene... ali ne, čemu to. Ta, mi smo se tek upoznali i osim toga, možda ćemo se samo kratko vrieme poznavati...

— Branko, pa što vam je. Zar vam je žao što smo se sreli?... Dobro, onda idem. Zbogom. Oprostite što sam vas uznemirila....

Djevojka se diže sa klupe.

Mladić je zamoli da ostane.

— Oprostite, zbunjen sam. Naprotiv... Drago mi je da smo se sreli... i večeras

Ona ponovno sjede, gledajući svojim sjajnim očima u zbunjenog prijatelja. Branko je u njima vidio sliku jedne daleke večernje zviezde....

— Kako vas kod kuće zovu?

— Braco.

— Smiem li vas i ja tako zvati?

— Bit će mi osobito drago.

— Onda je u redu. Vi ste Braco, a ja Najdraža.

— Vi ste Najdraža, a ja Braco. Tako me zovu otac mati i sestra.

— I ja, dobaci nestašno djevojka.

Žamor šetača, zvuci glasbe i šum vodoskoka u proljetnoj večeri davao je liep okvir razpoloženju naših prijatelja. Oni kao da su uronuli u svoja vlastita bića i tražili ne negdje, dok je noć svojim velom sve više obavijala grad...

— Braco, jeste li danas puno radili? Sigurno ste umorni? Valjda ste opet secirali?

— Da, secirao sam. Zar ne osjećate miris formalina koji se zadržao na mome odielu i rukama. Miris je to što se ne da odmah oprati. Kao da je osveta mirisa smrti što se širi u dvorani za seciranje anatomskog zavoda. Kao da mrtvi hoće svojim zadahom okružiti naše tielo da se onda u blizini ljudi o nama čuje šapat: Miriše liek. U rezanju mrtvih stekao je znanje. U njega vjeruju oni koji gube život...

— Da, govorim. Možda govorim. Ali, prijateljice, vjerujte mi, govor i život nije isto. A ja živim. Osjećam kako živim na putu koji nije moj. I kad mi pred očima ne bi bila slika jedne sirote kojoj je liečnik odbio pomoć, jer nije imala, novaca, nikad ne bih s nožem pristupio mrtvome tielu. Svakoga dana sve više osjećam kako me tamo nešto guši, kao da me veže i neprestano govori: tielo tielo... A to je ono što me najviše muči.

Ja bih htio staviti život u službu duha i umjetnosti.

Za svakog čovjeka postoje dva puta zvanja, pravo i krivo. Ja sam precjenjujući vlastitu volju, pošao ovim drugim. A ipak ima u nama nešto što je jače i od tiela i od volje. Nešto što će živjeti i od tiela i od volje. Nešto što će živjeti i nakon smrti. To je misao, ideja, osjećaj... Gospođice Željka, oprostite što duljim, ali drago mi je, lakše mi je kad o tome govorim. Ja bih htio stvarati, davati svoje trzaje vlastite duše. Mrzim formule pa makar se one zvale život. Osjećam želju da stvorim nešto što će biti ljepše, snažnije i veće od mene samoga. Nezadovoljan sam u svome zvanju.

— Branko, čini mi se da je tako. Već sam to primjetila.

— Ja sam Braco.

— Da, oprostite. Malo prie ste pogriešili vi, a sada ja. Braco, pa da promienite studij. Služite se svojim perom.

— Na to ozbiljno mislim. Već davno ne bi bio medicinar da mi pred oči ne dolaze slike mojih siromašnih zemljaka, opaljenih suncem, koji trebaju svoga narodnog liečnika. Htio bi da im dadem sebe, da njima služim.

— Pa služite im u nekom drugom zvanju.

— Možda ću se na to i odlučiti. Da znate samo kako želim slobodnog vremena, da čitam i pišem. Ako promienim fakultet mnogi će mi zamjeriti. Roditelji će biti nezadovoljni radi novca kojeg sam potrošio za knjige i medicinski pribor, a jednu godinu smatrat će za me izgubljenom.

Svaka promjena nosi sa sobom upita znatiželjne okolice i u većini slučajeva njezino nerazumievanje koje je često praćeno osudom.

Ako promienim studij neću to učiniti iz hira nego iz prave duševne potrebe za mirom, za traženjem sebe. Pa nek mi se rugaju. Neka na me i prstom pokazuju. Ovo je jedan od onih koji nisu znali uztrajati. Ne smeta. Ali vidjet ćemo.

— Pređite na mudroslovlje. Uzmite književnost. Imat ćete vremena za pisanje. Uvjerena sam da ćete nešto postići...

Uostalom, imam za vas jednu novost. I ja prelazim na književnost.

— Kako? Zašto?

— Uvidjela sam da za me nije comerciala. Osjećam kako nesigurno baratam, onim ogromnim brojevima i tablicama u raznim trgovačkim poslovima. Pitala sam se koliko je to za ženu. Zar je njezina svrha da bude činjenica? I odat ću vam svoju tajnu. Jutros sam bila na izpoviedi...

— Idete li često?

— Svakih osam dana. Ja vjerujem. I vi vjerujete, zar ne?

— Da. U vjeri je sva snaga.

— Eto vidite... Bila sam na izpoviedi. Izpoviedniku sam sve svoje razloge kazala i tražila savjeta. A onda sam molila, dugo molila. Konačno sam se odlučila. Svrha žene je da bude mati i da odgaja, da se žrtvuje, da se preda. Sutra ću biti slušač mudroslovnog fakulteta.

Djevojka je završila svoje izlaganje.

Mladić joj je odobravao.

Pošli su kući. Neko vrieme išli su zajedno. Na jednom uglu trebalo se raztati.

— Gospođice! Drag mi je bio današnji susret. Hvala vam stotinu puta. I još nešto. Drago mi je da vjerujete. Molite za me.

— I vi ćete za me, zar ne?

— To se razumije.

— Sutra ćemo se vidjeti na tečaju francuzkog jezika.

— Doći ću ako ikako stignem.

Iza njegovih leđa zaori se glasni smieh.

— Šta vi tu radite?

Iz ugodnih časova raztanka prenuo ih je Sonjin glas.

— O, ti si to, reče iznenađeno Željko.

— Zdravo Sonja. Kako si, zapita Branko.

— Ja dobro, a čini mi se da ni vi niste loše.
Svi se veselo nasmijaše.

— Sreli smo se malo prije, u parku. Zadržali smo se u razgovoru. Najdraža prelazi na mudroslovlje.

— Gle, a zašto to? Zar si mu već rekla i kako te kod kuće zovu? Au, što ste se vi sprijateljili?

— Znaš Sonja, nastavi djevojka, sutra ću se upisati na književnost. Ali o tom drugi put. Sutra na francuzkom. Vidjet ćemo se. Već je kasno...

Pozdravili su se. Srdačni stisak ruke i duboki pogled, oči u oči, raztavio je Željku i Branka. Djevojka je skrenula u obližnju ulicu.

Sonja i mladić su nastavili.

— A, tako... Ti zaista brzo sklapaš poznanstva.

— Sonja, zar se srdiš na me?

— Ne srdim se. Nego samo da te podsjetim. Kad god sam te zvala da idemo šetati uviek se našao neki razlog da ne pođeš sa mnom. A sa Željkom si se mogao sastati.

— Ona je tvoja prijateljica.

— I ja sam njezina.

Braco je u djevojčinim očima pročitao gnjev, pomiešan milovanjem pogleda.

Došli su do njezine kuće. Mladić je pozdravi i reče da mu se žuri.

— Da, žuri ti se. Uviek ti se žuri kad si sa mnom. Zašto mi otvoreno ne kažeš da me izbjegavaš?

— Ali Sonja. Ne razumiem... Ja da te izbjegavam? Kako? Zašto? Zar nismo kroz cielu gimnaziju bili dobri prijatelji? Prijatelji ćemo i ostati.

— Prijatelj. A Najdraža?

— Pa ti si me s njom upoznala. Zar imaš nešto protiv toga da je poznajem, i da njoj budem prijatelj?

— Ne to, ali...

— Sonja, ne znam šta se dogodilo. Večeras si uzrujana. Smiri se. Sutra ćemo se opet vidjeti, pa ako mi budeš imala što reći, onda ćeš i kazati...

— Još samo jedno pitanje.

— Molim.

— Osjećaš li ti nešto?

— Ja. Šta?

— Ništa? Pitam te samo da li nešto osjećaš.

— Ne znam na što misliš.

— Dakle ne znaš. Onda dobro.

— Sonja, oprosti. Žuri mi se, već je kasno. Do viđenja.

Pružio joj je ruku. Ona je prihvati, i držeći je, duboko se zagleda u njegove oči.

Mladić je pošao prema svome stanu.

Sa zvonika obližnje crkve odbilo je deset sati. Na ulicama je utihnula živost. U noći su odjekivali koraci gradskog stražara.

Proljeće je u srdcima mladih probudilo vjeru u život i mladost obasulo ljepotom nadanja... (Nastavit će se).

KRŠĆANSKE KREPOSTI

VJERA

Prošle godine opisivala je Gospina Krunica svojim čitateljima sedam svetih sakramenata, preko kojih hoće Bog da nas spasi. Bez milosti ne možemo doći do Boga, a sakramenti su redoviti put do milosti. Popakazala je na izvore, gdje se crpe život djece Božje. Ove će pak godine opisati sastav tvog života. Izniet će vam dielove, koji ga sačinjavaju. Govorit će vam o moćima, krepostima nadnaravnog života: najprije o vjeri, ufanju i ljubavi, bogoslovnim krepostima, a onda o stožernim krepostima: Razboritosti, pravednosti, jakosti i umjerenosti. Nastojat će, koliko bude moguće, da vam pokaže odsjev i ulogu tih kreposti u čovječjem životu.

Na početku evanđelja sv. Ivana čitamo da je »Svietlo istinito koje obasjava svakoga čovjeka došlo na ovaj sviet... i koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u njegovo ime...« (Sv. I. 9—14.)

Oni, koji vjeruju u dobrog nebeskog Otca i Isusa Krista njegova Sina, koja je On poslao na ovaj sviet da nas spasi i k Njemu dovede, ti postaju dionici vječnoga života, jer po vjeri ulazimo u taj život. Vjera je prva krepost nadnaravnog života. Iz nje izlaze i ovise sve druge nadnaravne kreposti.

Poganstvo je živjelo u tami neznanja; bilo je kao stado bez pastira i kao putnici bez vodiča. A onda je Vječna Rieč iz krila svoga Otca sišla na sviet. Isus je došao k nama da razprši tamu neznanja. Donio nam je rieči života, pokazao nam je cilj kome moramo težiti: uživanje Boga u nebu. Odgonetnuo je zagonetku života, koju je poganstvo uzalud kušalo odgonetnuti.

Odkrio nam je tajne neba. Naučio nas je da nas poslije ovoga života čeka pravi Vječni Život na nebu, samo ako ovaj proživimo onako kako nam je zapoviedio. Odkrio nam je tajnu naše nesreće: iztočni grieh, koji je oslabio našu pamet, osilio zahtjeve tiela koji nas vode u propast. Ako hoćemo izpravno živjeti, moramo se odricati zahtjeva tiela: žrtvovati se. Naučio nas je istine, koje mi sami niesmo mogli dokučiti, a koje sigurno i stalno vode do Boga, do sreće.

Isus nas je sve to mogao naučiti i pokazati nam put do Otca, jer je iz Njegova krila i došao. Bio je s Njime, kad nas je stvarao, bio je prisutan kad nas je kaznio, jer su On i otac jedno (Iv. 10, 30.). I

upravo zato, jer je Isus jedno s Otcem, jer je Bog, mi vjerujemo Njegovim riečima. Znamo da On sve zna i da nas ne će prevariti. Stalno pristajemo uz nauku, koju nam je propoviedao, koju nas naučava sv. Crkva ;čvrsto i stalno vjerujemo makar i ne vidimo jasno istine koje nas vjera uči.

Mi smo sretni da vjerujemo Isusu, jer »tko vjeruje Sinu ima život vječni«. (Iv. 3, 36.) Vjera je naime početak onoga čemu se nadamo; ona je sjeme bezsmrtnog, vječnog života. Upravo zato, jer vjerujemo, postali smo već ovdje na zemlji djeca milosti, a u nebu ćemo viekom biti sretni, jer ćemo gledati Boga licem u lice. Vidjet ćemo Onoga kome vjerujemu, radi čije rieči podnosimo žegu i težinu života.

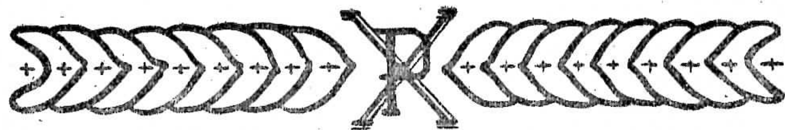
Vjera nije znanje, jer kad nešto znamo onda istinu shvaćamo, a kad vjerujemo uz istinu čvrsto pristajemo, jer nam je Bog rekao. Ipak vjera ima neke odlike znanja; ima svoju jasnoću i stalnost.

Kad je čovjek već poodmaknuo u dobi i stekao neko izkustvo života, onda se sam lako drži ćudorednih zasada, jer je sam na sebi tiekom života izkusio njihovu istinitost.

Ono što razumnom čovjeku daje izkustvo to kršćaninu daje Vjera. Mi se već u ranoj dobi svog života moramo čvrsto držati kršćanskih zapoviedi, moramo biti uvjereni, o njihovoj izpravnosti. Baš u ovom uvjerenju očituje se jačina naše vjere.

Vjera nam duhovne vrednote čini stvarnima, kao što je stvarna prisutnost ljudi, koje oko sebe gledamo, kao što je stvaran sviet, koji nas okružuje. I kao što se ne može dogoditi da pametan čovjek zagazi u vatru, jer bi u njoj stalno izgorio, tako će i vjernik sve sile uložiti da ne dospije u pakleni oganj, gdje bi vječno izgarao; on je siguran o obstojnosti pakla kao što je siguran o ognju što ga izpred sebe vidi. Za vjernika je dobri Bog na nebesima, koji će nagraditi njegove žrtve stvarniji nego li za nadničara novac, što mu u ruci šušti.

Dakako vjera je dar Božji, koju On daje prema svojoj volji; nekome više nekome manje. Vjera je dar i zato moramo moliti da nam se taj dar udieli. Treba mnogo i žarko moliti da čisti i netaknuti prođemo kroz život i da nam se ne bi dogodilo da nas gorko izkustvo života uvjeri o izpravnosti ćudorednih zasada, koje su nam još kao djeci izložene i dane da u njih vjerujemo.

KRIŽ U ARENI

PRIPOVIEST IZ DOBA KRŠĆANSKIH PROGONA

I.

Proljeće je opet osvanulo. Razkošno je sasulo svoje darove nad gradom i okolicom, prekrilo je grmove i drveće sjajnim cviećem, razcvietalo je svoje ruže u vrtovima i dubravama i smiešeći se slalo je svoj pozdrav iz tisuću cvjetova u veselu prirodu, koja se probudila.

Kad je tako puno životno kolo žuboreći kroz pomlađenu prirodu prolazilo, tad je otmjena vila Aurelija u Tiburu opet otvorila svoje vrtove i mramorne triemove bogatom i veselom životu.

Kroz tamne čemprese i pinije sjaji se kao iz priče sjajna mramorna građevina, koju zaokružuje vrt s najizabranijim uresom najkrasnijih bilina iz svih pojasa. Kipovi sa zlatnim kopljima, oklopom i kacigom šalju pozdrave s vrha kneževskog doma daleko u liepi kraj. Vodoskoci u svakom obliku, kako ih samo najfiniji ukus zamisliti može, oživljavahu neumornim žuborenjem i šuštanjem vrtove i davahu im svježi zrak. Vrtni putovi, koji su posuti žutim pieskom vijugaju se u svim pravcima kroz čarobnu šumu. Špilje, koje su razsvietljene u plavoj, zelenoj i ljubičastoj boji; sjenice prava čudovišta tehničke umjetnosti primamljuju i pozdravljaju iz svakog grma i živice. Sva lica iz rimske i grčke mitologije pretvaraju vrt u pravi božanski gaj.

Tu je bogatstvo dočaralo jedan čarobni sviet, koji svojim čarom posve k sebi privlači misaonog čovjeka i opaja ga svojim prepunim peharom.

Aurelija plemenita rimljanka, kreće se u sjaju života, koji malo tko uživa. Tko bi promislio da će ta knegnja sjajnu krunu promjeniti sa kršćanskom krunom mučeničtva?

Već kroz dvije godine vladaše car Neron rimskim carstvom. Mudar i dobrohotan način njegova početnog vladanja uzkrsnuo je na nov život velebno rimsko carstvo. Mladi rimski car sa svoga visokog priestolja razprostire svoj sjaj nad golemim carstvom, kao sjajna zviezda, koja navješćuje sreću, a carstvo je, puno nade, izpružilo svoja jedra prema novom sretnom životu.

Kršćanstvo je bacilo svoje nebesko gorušičino zrno u oholi poganski Rim. Sigurno i snažno diže se već njegov korien, šire se njegove grane i grančice, koje su uz vjernu brigu apostola unesene već u odlične palače rimskih plemenitaša, dapače i u svietleće sjajne palače na Palatinu. Još nije ni jedna oluja potresla tim plemenitim stablom, ali ono se već sprema da u odlučnom času ostane nepokolebivo.

Između tog zemaljskog i vječnog klijanja i rastenja, prolazi odlična, plemenita i ponosna pojava Aurelije. Radostno pozdravlja ona život, koji se budi u rimskoj državi. Kršćanstvo poznaje samo po imenu. Nju ćemo sliediti na njezinom još preostalom životnom putu. Ona nam pruža sliku jedne plemenite poganke u najljepšem smislu rieči. Ona nije samo plemenita radi svojeg roda i bogatstva, plemenitijom je čini njezina prirodna veličina duše, njezin jaki samosvietstni duh. Moglo bi se reći, da ona kao jedna neobična pojava prolazi kroz taj oholi rimski sviet, čija moralna gnjiloća nije okaljala njezinu dušu. Kao od šale i izraza poštovanja nazivlju je: »Kćer Minerve« — čiste božice mudrosti i znanja. Dapače i njezine robkinje su joj privržene ljubavlju i pouzdanjem, jer i kod njih čini ona iznimku, ona ne smatra robkinje kao nevriedna bića, koja se upotrebljavaju kao bilo koji drugi predmet, već njezina zdrava filozofija spoznaje i časti također u robovima čovječje dostojanstvo.

Predvečerje vrućeg lipanjskog dana baca svoju prvu ugodnu sjenu u vrt i na sjajni mramor ljetne palače Aurelije. Na širokim mramornim stepenicama, koje iz Aurelijinih odaja vode u vrt, širom se otvaraju dvoja široka dvokrilna vrata i puštaju pogled u visoki atrijum, koji posve odgovara stilu i nadasve je odlično uređen. Čitavi niz nimfa i muza, učinjenih u najnježnijoj izradbi od mramora, okružuju prama ulazu krasnu veliku sliku jedne božice, sigurno Minerve. Užurbane prilaze robkinje amo-tamo. Težki bogati sag spuštaju niz stube do vrta. Lievo i desno do ulaza redaju se djevojčice u bieloj odjeći sa liepim grčkim naborima. Svietleće koprene spuštaju se s njihovih tamnih uvojaka. Pune očekivanja upiru svoj pogled prema unutrašnjosti palače. Vrieme je večernje šetnje njihove gospodarice. Radostno im kuca srdce, dok čekaju visoku gospođu i ugodnu šetnju kroz vrt, koji im iz tisuće cvietnih čaški šalje osvježujući miomiris. Druga se dvokrilna vrata otvaraju. Dvie biele pojave maknu težki zastori stoje mirno kao slike od mramora. Sad se pojavi visoko i dostojanstveno Aurelija, kao slika iz Olimpa i njegovih dvora, te se spušta niz stube, a sliede je dvie pratilice. Prijazno pozdravlja ona djevojčice, koje na jedno koljeno pokleknuvši odzdravljahu pozdrav Aurelije dotaknuvši se desnicom čela i prsiju. Lagano brzim korakom silazi ona niz zadnje stepenice do prostranog vrta, koji je prijazno pozdravlja.

Slične vilinskom kolu obkole je sretne družice. Puna ljubkog dostojanstva i prijaznosti kreće se Aurelija usred vesele, živo uzbuđene čete. I ona je obučena u bielu opravu sa skupocjenom prevlakom iz sirskog purpura, u bogato kovrčastoj kosi sjaji se diadem, a kosu obavija mekana koprena. Ona ide svojim putem kao najljepše sunce ove zemlje. Po svemu se vidi, kako je prisutnost ove neobične žene širila oko sebe sreću i radost. Oko ruke nosi ona po rimskom običaju zlatne narukvice bogato urešene draguljima. Ogrlica od bisera resi joj vrat i grudi. Njezinom vrednotom mogao bi se sagraditi jedan čitav grad. Prstenje sa dragim kamenjem svjetluca se na njezinim prstima, dapače i na cipelama, koje su od finog bielog tkiva, a sjaje se ukrašene najljepšim rubinima.

Veseo razgovor izabranog društva poveo se o događajima u Rimu i doživljajima prošloga dana.

»Dakle ti draga Kalpurino«, okrene se Aurelija prema svojoj odličnoj rimskoj prijateljici, »ne veseliš se što će sutra plemenita Oktavija, presvietla supruga cara, potražiti u mojoj gostoljubivoj kući mir i odmor?« Uzklik radostnog iznenađenja prođe kroz red malenih pratilica, koje su također iz plemenitih rimskih porodica. »Dakle Oktavija dolazi k nama«, veselo zaklikću među sobom, »o vi bogovi, prikratite nam noć, a približite nam dan, da što prije među nama osvane!« Tihom radošću slušala je Aurelija izraz veselja, te nastavi okrenuvši se prema Kalpurniji: »Ne ću da pobliže izpitujem uzrok tvoga razpoloženja, ali ja ti priznajem da se radujem, kao ove malene, dolazku Oktavije. Ona je nedvojbeno jedna od najplemenitijih rimljanka. Dvorska buka s vječitim svečanostima i gozbama pritišće često neizrecivo njezinu plemenitu dušu, tako da je neka neodoljiva sila vuče da bježi od dvora i bučnog sjaja na tiho ladanje. »Oktavija, i meni dobro došla kao jedna božica, draga Aurelijo«, odgovori nešto tjeskobno Kalpurnija, »samo me plaši pomisao, da kad uzvišena bude kod nas stanovala, da će pol dvora svaki dan iz Rima bučno prolaziti kroz mirne prostorije tvoje palače i da će onaj ladanjski mir, kojeg mi tražimo ostati neizpunjeni san«.

»O tvoja briga je bez predmeta, ljubljena Kalpurnijo«, reče veselo iznenađena Aurelija, »jer je Oktavija prva, koja će dvorsku buku odalečiti od sebe i od naše kuće. Na dvoru znadu svi predobro, da ona ne voli bučni život. Ja znam dapače, da se car i dvor vesele, kad se plemenita gospođa udalji za neko vrieme, jer njezina plemenita sviest drži ipak dvorsku razkalašenost nešto na uzdi.«

S time je Aurelija zadnju sjenku tihog nerazpoloženja odstranila i tako je sretno družtvo svoje ugrijano čelo osvježilo večernjim zrakom, razblaženo ugodnim igranjem vodoskoka, dok su im ptičice slale svoj zadnji pozdrav preko mirnog vrta, a blistajuće pinije su polagano tkale svoj sjaj na početku sumraka.

(Nastavit će se.)

ZAHVALNICA

Obitelj mi se nalazila u mjestu G. Put do toga mjesta bio je u posljednje vrieme često izprekidan, pa sam stoga prije polazka na put kroz punih devet dana prisustvovao Sv. Misi, izmolio Sv. Krunicu i devetnicu u čast Presv. Srdca Isusovog ne sluteći da ću se naskoro naći u smrtnoj opasnosti. Tamo sam doputovao bez smetnje. Međutim na povratku, vlak u kojem sam se nalazio sa suprugom i dvoje mališana naišao je na razorenu prugu. Naš vagon bio je sticajem prilika drugi, ali se Bogu hvala zadržao na pruzi, iako se je i lokomotiva survala niz nasip. Vojnici, koji su se nalazili u našem vagonu u odjelku do našega uzvratili su paljbu, koja je iz šume bila otvorena prema vlaku i nekih 15 minuta nalazili smo se supruga i ja sa obim mališanima u opasnosti da budemo pogođeni od taneta koja su zujala iznad naših glava. Ali hvala Presv. Srcu Isusovu, Blaženoj Djevici Mariji, Sv. Josipu, Sv. Anti i našim anđelima čuvarima, što smo tom zgodom ostali neozliеđeni (iako je kraj nas poginula neka žena) i što nismo morali sa napadačima prosliediti put u nepoznato, već smo nakon kraćeg pješaćenja prvim vlakom stigli do mjesta B. i odatle idući dan sretno kući. Gustav Schulz, riznički tajnik.

MARKO MARULIĆ:

NAUK ZA DOBAR I SRETAN ŽIVOT

PO PRIMJERIMA SVETACA

PRVA KNJIGA

Uvidjeh da je vriedno truda probrati i ukratko opisati neke dogadjaje o Božjim ljudima, o čemu se u crkvenoj poviesti pripovieda na široko, da tako s tim iznesenim primjerima evandjeoskih kreposti, to jest kršćanskog savršenstva, i sebe sama prenem iz mlitavog bezposličenja, a druge budne i vatrene još više oduševim da ne sustanu, ali i ostale upozorim na veći oprez, te olako ne vjeruju, što se o njima čuje, makar koliko bili dobri i sveti. Kada budu čitali ove redke, tad će im biti posve jasno, kako li je štetna poniznim Kristovim slugama pohvala smrtnika: zašto su baš poradi toga neki ostavili samostane i zašli duboko u pustinje, te kroz mnogo godina boravili u krajevima samo zvjeradi pristupačnim. Zato me pomozi Ti, o Bože, koji migom svime vladaš. Nadahnjuj me dok govorim, pomagaj dok pišem, i tako upravljaj umom, riečima, rukom, perom, te me nitko ne prekori, da sam se u ičem udaljio od onoga što je Tebi milo. A Ti, Sine Božji i Bože Kriste, tako duboko ojačaj svojom milošću pameti i srdca mojih čitatelja, da ove Tvoje nasljedovatelje i zažele sliediti i uzmognu. Da tako, razpaljeni jedino za Tvoju čast, stignu konačno k Tebi po istim stopama, kojim su i oni došli. No, budući si naložio onima, koji Te hoće sliediti, da najprije sve ostave, započet ćemo govoriti baš o onima, koji se odrekoše silna bogatstva: te da oni, koji uživaju jednako obilje blaga, imadu, koga će nasljedovati, a oni, koji posjeduju manje bogastva ili su ga jednom imali, breme si time olakšaju time, što ga razdadu ili što su ga već razdali za Tvoju ljubav.

PRVO POGLAVLJE

O PREZIRANJU SVJETOVNIH DOBARA RADI KRISTA

Dolikuje da ovo djelo započnemo s onima, koji udariše temelje kršćanskoj Crkvi. SV. MATEJ carinik, netom ga Krist pozva, ostavi mienjački posao, pa je radije izabrao oskudicu u apostolskom siromaštvu, nego bogate prihode. Isto tako SV. BARTOLOMEJ, koji je potjecao od slavnog roda sirijskih kraljeva, nije se sramio uvrstiti medju ribare, da omili Kristu, u srdce mu udje sretna nada, da će postići nebesko kraljevstvo, pa je volio na zemlji služiti, nego zapoviedati i radije trpjeti progonstvo, nego uživati svjetske časti.

Izpuštam zasad ostale muževe ovoga zbora, ne zato, što su manje junački prezirali svjetska dobra, već zato, jer je jasno da su bili nizkog roda i siromašni prije poziva u apostolsku službu: Bog je tad htio izabrati ludost i slabost, da smete mudrost i jakost. I ako je posve istina da su oni takodjer mnogo ostavili, kad si nisu ništa zadržali. Stoga oni, koji su ostavili samo jednu ribarsku ladjicu i mreže, što su ih krpali, govore tako smjelo: »Eto, mi smo sve ostavili i pošli za Tobom, što ćemo dakle dobiti za nagradu?« I zaslužili su odgovor Gospodina: »Zaista vam kažem, da ćete i vi, koji ste pošli za mnom, kod obnove, kad Sin čovječji sjedne na priestolje slave svoje, sjesti na dvanaest priestolja i suditi dvanaest plemena Izraelskih. I svaki, koji ostavi kuću ili braću ili sestre ili otca ili mater ili ženu ili djecu ili polja poradi moga imena, primit će stoput onoliko i baštinit će život vječni« (Matej 19.).

Ovo obećanje uvelke je razpalilo srdce MARIJE, MARTE i LAZARA. Stalno su u nj vjerovali. Stoga podieliše medju sobom baštinu, pa kad je žrebanjem Mariji pao u dio gradić Magdala, Marti Betanija, a Lazaru dio grada Jeruzalema, iza Gospodinova Uzlaska na nebo sve razdieliše i prodadoše, novac baciše na zemlju pred noge Apostola, da uzmognu srdca dignuti k nebu, kamo vidješe da je Krist pred njima pošao. U ono burno vrieme vjernici su se toga držali u podpunosti, kako nam svjedoči sv. Luka u Djelima Apostolskim: »Svi takodjer, koji vjerovahu, bijahu zajedno, i imali su sve zajedničko: posjede su i imanja prodavali, pa su to dielili, kako je koji trebao«. I opet: »A u množtva onih, koji vjerovaše, bijaše jedno srdce i jedna duša. I nijedan nije svoj posjed svojim zvao, nego im sve bijaše zajedničko«. I malo potom: »Koji su imali njive ili kuće, prodavali su i donosili novce od onoga, što su prodavali, i stavljali pred noge Apostolima. A dielilo se svakomu, kako je tko trebao« (Djela Ap. 2, 4.). Još je nadodao, kako je Josip nazvan Barsaba prodao svoje polje, i dobiveni novac položio pred noge Apostola, da ga oni pogaze, kako bi s tim prezirom mogao kupiti ono evandjeosko polje, u kojem je sakriveno blago kraljevstva nebeskoga. A sad da po redu navedemo one, koji su poslije pošli njihovim stopama.

GRGUR, prije nego što je izabran za Papu, bio je rimski gradski senator; jednako velik bogatstvom kao i plemstvom. Sagradio je na Siciliji o svom trošku šest samostana, a u Rimu jedan, pretvorivši u nj otčevu i djedovu kuću. Nato je i sam unutra stupio, porazdielivši siromasima što god mu je preostalo blaga. Od plemenitaša posta neugledan, od bogataša siromah. Tako je provodio samostanski život, dok ga Otci i narod obćim jednoglasnim zaključkom ne izabraše za Papu i protiv njegove volje. No još ga je veća čast čekala na nebu od Gospodina, za čiju je ljubav razdielio zemaljsko blago.

EGIDIJE Atenjanin, isto tako kraljevskog roda, dok je još u mladosti bio pod otčevom pazkom, kad nije imao što drugo dati nekom

bolestnom siromahu, lišio se vlastite kabanice. A kad ju je dotični stavio na se, smjesta ustade zdrav. Tolika je bila zasluga djela milosrđa onog, koji je to poklonio. A kad je po smrti njegovih roditelja imanje došlo posve u njegove ruke, tako je spremno sve porazdielio ubozima, da ga je prije razdao, negoli dobio. No da već jednom počnemo govoriti o onima, koji se odrekoše na zemlji ne samo posebničkih posjeda, već i najvećih kraljevstava, i tako bijahu dostojni da s Kristom vladaju na nebesima.

POLEM, premoćni kralj Indije, obratio se na Kristovu vjeru preko sv. Bartolomeja apostola: ali on ostavi carevanje i ostade trajno uz njega. Volio je biti učenikom apostola, nego gospodarem Indije.

JOZAFAT, takodjer kralj Indije, sin kralja Avenira, prigrlio je Kristovu vjeru na snažan nagovor pustinjaka Barlama. Potom se brižljivo pobrinuo, da se svi njegovi podanici preporode milošću svetoga krštenja, i dao je po svim selima sagraditi crkve. Odrekao se kraljevstva pa otišao u pustinju, ne ponievši sobom ništa, do li srdce, koje prezire svjetovnu slavu. Kako mu je bilo nemoguće boraviti u gradovima, a da ga ljudi ne časte, odluči se povući daleko od ljudskog družtva. Pridružio se spomenutom Barlamu i živio u pustinji, koja se zove Senair. Na taj način onaj, kome je bio malen kraljevski dvor — velik kao cieli grad — nastanio se u uzkoj i neukusnoj spili, i onaj, koji je zapoviedao s toliko naroda i plemena, pokoravao se naredbama jednog biednog stvora.

No evo nam primjera, koji nas opominju kako ćemo poradi Krista ne samo ostaviti primljenu kraljevsku čast, već je i odbiti kad bi nam bila ponudjena. Dogodilo se da je britanski kralj JUDAEL kanio stupiti u samostan, pak htjede predati kraljevstvo svom bratu JUDOKU. Ali, kako je i ovaj žudio da se posveti Bogu, potajno pobježe, da ne bude primoran jednog dana prisilno se primiti onoga, što mu je sada bilo slobodno ponudjeno. Tako je boravio sam uz obalu rieke Alceja, gdje je u pontinijskom polju sagradio malenu i priprostu kolibicu. Podi sad, tašta i luda oholosti, podi da tražiš gospodstvo kroz klanja i izdaje, a evo sveti su ga muževi tako nizko cienili, da ga je od ove dvojice jedan htio ostaviti, a drugi nije htio primiti.

U ovoj kreposti imadu svoje mjesto i žene, koje se vječno proslaviše, jer su i one jednako uspješno gazile zemaljsko blago. Vodio ih je isti Duh Božji.

EUFRAZIJA, plemenita rimljanka, vrlo bogata i mlada, i osobito liepa, kad joj umrije muž Antigon, ne htjede više za nikoga poći, i ako ju je mnogo nagovarao car Teodozije. Ne htjede ni u Rimu više boraviti, makar je Rim bio njezin zavičaj i gospodar svieta. Nije htjela više imati ni bogatstva, i ako se to slagalo s njezinim ugledom i položajem. Prosce je odbila, prešla preko mora, te došavši do Tebaide tu se nastanila, i što god je sobom poniela blaga, razdieli nešto sirotinji a nešto crkvama, dok sebi i svojoj kćerkici Eufraziji ništa ne ostavi. Dapače na samrti brižno naloži kćeri, koja je takodjer živjela u samostanu, neka se što prije pobrine da s jednakom darežljivošću bude porazdieljeno sve, što je ostalo u Rimu.

PAULA, takodjer rimljanka, pokazala se tako velika i tako divna u ovom pogledu, da je nijedna druga usta ne mogu dostojnije pohvaliti, nego što je već pohvališe. Zar će nam išta uznositijeg ili krasnijeg netko ikada moći dati, nego što nam o njoj zabilježi u svojim poslanicama sv. Jeronim? Gledom na predmet, o kom sada razpravljamo, bilo bi ovo. Paula — veli on — bila je plemenita po rodu, ali plemenitija po svetosti, jednoć prebogata imutkom, al sada odličnija u Kristovu siromaštvu. Ona, koja je bila od porodice Graka potomak Scipiona, baštinica Pavla, po kojem i ime nosi, prava i rodjena mladica Mecije, Papirije, majke Afričkoga, više je cienila Betlehem nego Rim, a krovove, što se zlatom ljeskaju, zamienila s prezrenom zemljanom kolibicom. Zatim opisuje kako se razstavila s Rimom: Sišla je do luke u pratnji svog brata, rodjaka, svojbine i iste svoje djece, koja su nastojala, ne bi li svojom ljubavlju sklonula premilu majku da ostane. Već digoše jedra, na pokret vesala ladja je poletjela. Na obali mali Toksocije diže u vis ruke, moleći je da ne ode, a Rufina, koja se doskora imala udati, prosi u samim suzama, nek čeka njezino vjenčanje. Samo ona, bez suze u oku, diže pogled k nebu, i ljubav prema djeci svladava ljubavlju k Bogu. Nije se htjela izkazati majkom, da se pokaže Kristovom službenicom. O žene velika srdca, koja je zavriedila imati onako dičnog viestnika svojih kreposti, kakav je bio veliki Jeronim.

NIKOLA, biskup grada Mire, jednako je živo žudio da razdieli svoje imanje. Rodjen u licijskom gradiću Patari, bio je jedinac u svoijh roditelja. Čekalo ga je veliko i sjajno baštinstvo: ipak, govore o njem, nije ga morila veća briga, do li kako bi razdielio imanje za uzdržavanje siromaha, e da se tako lakše i slobodnije predade na službu samoga Boga. I dogodilo se djelo vele vriedno spomena: kad je neki njegov susjed u krajnjoj biedi nakanio dati na grešan put svoje tri kćeri, da bi iz toga podlog dobitka mogao živjeti, Nikola dodje do njegove kuće u gluho doba noći, da milostinja bude u skrovitosti, i baci kroz prozor toliko zlata, da je otac mogao pošteno poudati svoje kćeri, a sam u isto vrieme dobio dovoljno nade, da će moći pristojno prolaziti. Jer je Nikola razborito upotriebio svoje blago, bi mu povjereno crkveno, i znakom s neba bi izabran biskupom Mire. A poslije kratkotrajnih napora ovoga života, bi pozvan u vječni mir, na glas Gospodina: »Zdravo, slugo dobri i vjerni, jer si u malome bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti: Udji u veselje Gospodara svoga«. (Matej 25.)

ABRAMA Egipćanina takodjer je za kratko vrieme imala dopasti veoma bogata baština. Premda su mu roditelji bili u dubokoj starosti, nije htio da počeka, već onako, kako je bio bez ičega, otidje u pustinju i napravi si ćeliju. A kad su po tom oni umrli pa je on bio pozvan da primi u baštinu ono veliko blagostanje, toliko ga je cienio, da nije ni noge maknuo, već je drugome dao ovlaštenje da uredi tako, te njemu ne ostane ništa, nego se imovina prodade, a sav novac razdieli medju prosjake, udovice i sirotčad. Tako on, kad još bogatstvo nije ni imao, prezreo ga je, a kad mu je dopalo, na nj

se nije ni obazreo, već je drugom povjerio da se razdieli, smatrajući većim blagom Kristovo siromaštvo.

HILARION Palestinac (kako je o njemu napisao sv. Jeronim) po smrti svojih roditelja pokloni jedan dio posjeda svojoj braći, a drugi siromasima, ne pridržavši sebi baš ništa. Imao je na pameti rieč Gospodinovu, koja govori: »Tko se ne odreče svega, što posjeduje, ne može biti moj učenik« (Luka 14.). Bilo mu je petnaest godina kad je tako bez ičega, ali oboružan Kristom, ušao u pustinju, imajući na sebi samo vreću i kabanicu od krzna.

BENEDIKT, onaj znameniti opat, koji je napisao i objavio pravilo života (što ga i danas najviše sliede samostanci), bio je poslan od roditelja iz Nursije u Rim da se izobrazi i oplemeni svoj um raznim znanostima. A on, još mladićak i skoro dječak, nadahnut od Duga Svetoga za veće stvari, negoli je navadno u toj dobi, promišljaše: što bi njemu koristilo to učenje svjetovnih znanosti?! Pa ostavi i Rim i roditelje, podje živjeti pustinjački, zavoljevši molitvu više od nauka, i pustinju nego Rim, i Krista nego roditelje.

NIVARD, brat Bernarda Klarevalskog, izgleda mi vriedan jednakog udivljenja već za svoga djetinjstva. Kad je on opazio, gdje Bernard i sva ostala braća ostavljaju svog otca Cecilina, i majku Aletu i njega i spremaju se da odu u samostan, volio im se priključiti na njihovu putu, negoli ostati u otčevoj kući kao budući baštinik čitava imanja. Dieleći se naime od doma rekoše malome, koji se na trgu igrao sa svojim vršnjacima: brate Nivarde, sada tebe samoga čeka ciela baština: prepuštamo sva prava samom tebi, jer mi idemo za Kristom. Na to će on: vi dakle hoćete da imate nebo, a ja zemlju? I bez oklievanja ode za njima u samostan, da radije s braćom dobije nebesko blago, nego da ostane kod svojih roditelja i dobije zemaljsko.

Ali što da rečem o onima, koji su se vezali u ženitbu, a ipak su živjeli tako, da ne ćemo moći ni pomisliti, e su za oženjene zatvorena vrata tako svetog života. GERMAN Antisiodorski, prefekt Burgundije, vanredno izobražen u plemenitim umjetnostima i znanostima, učini zajedno sa svojom ženom zavjet da će živjeti čisto i stupiti u redovnički stalež. Svojevoljno dade ostavku na poglavarskoj službi, a siromasima razdieli ono bogatstvo, što ga je mogao imati čovjek u tolikoj časti, te si od ničega nije dao ništa ostaviti, zadovoljivši se samom haljinom, kukuljicom i kostrieti, da zadobije Krista.

GALIKAN, vojskovodja u rimskoj vojsci, kad je u borbama svladao Skićane, Dačane i Tračane, kao pobjednik dobio je za ženu Konstanciju, kćerku Konstantina Velikog, koja mu je bila obećana. Ona ga je obratila. A on postavši kršćanin, smjesta je odbacio odličja, napustio vojničko zvanje, a sve ono, što je kroz toliko godina u vojsci zaslužio i kao pobjednik dobio, sad eto ide za uzdržavanje nemoćnih. Dapače, ostavi netaknutu djevičansku svoju zaručnicu, vanredno liepu, a, što je još više, carevu kćerku, pa ponizan, siromah i čist prigrli zavjetom Božju službu. Za nj je veća slava bila prezreti časti, bogatstvo i slasti, do kojih je bio došao, nego iznieti pobjedu nad neprijateljima. Jer ovo je ljudsko, ono nadljudsko.

Ne smijem prešutjeti ni LEONARDA, porieklom iz Galije. Bio je prvi na kraljevu dvoru: ali on ostavi kraljevu palaču, razdade svoj imetak, stupi u Božju službu, te kao redovnik zaredjen za svećenika podje u Akvitaniju i svim je marom propoviedao. Očekivao je bez dvojbe od nebeskog Gospodina trajniju i obilatiju nagradu za svoju službu, nego je bijaše primio od zemaljskoga.

Jednako je vriedan spomena LUP, uzmemo li u obzir bogatstvo ili rod, a živio je nešto prije Leonarda. Lupa napokon susretamo kao nadbiskupa Senonaca. Bio je potomak kraljevske galske loze, i jednako se bio visoko dovinuo u plemstvu kao u bogatstvu. Ali čeznući za neprolaznim blagom na nebu, smatrao je da dolikuje plemenitom, a još više razboritom čovjeku, da širokogrudno i rado pokloni siromasima zemaljsko blago.

Istog je stava bila i jednako se značajno poniela ugarska kraljevna ELIZABETA. Bila je udata za kneza Ljudevita, landgrofa Türingena. A kad joj je suprug na putu u Jeruzalem umro, opaki nezakoniti namjestnici protjeraše je iz njezine grofovije, te su je progonili, jer da je navodno razsula imanje svoga muža. Mučilo je naime te pohlepne duše, što ona ne štedi s djelima milosrdja. A kad joj s težkom mukom ipak uspje izvući svoj miraz, koji se sastojao od dvie tisuće funta srebra, što nekovana, što slivena i izradjena, dade u Marburgu sagraditi veoma prostranu ubožnicu za siromahe i putnike. Tu im je smjerno služila: a što je medju smrtnicima bila prezrenija, to je kasnije medju svetcima i odabranicima bila više uzvišena. Njezina je postojanost još jednom opet divno zasjala, kad je njezin otac k njoj poslao svoje poslanike, živo želeći da bi se povratila u Ugarsku. Nikako nije htjela na to pristati: voljela je da je strani sviet susreta s uvredama, nego da kod svojih bude liepo gledana i razmažena. Na kraju, govori se da je molila Gospodina, neka joj dade sve prezreti (a bila se i djece lišila i povjerila ih svojim rodjacima), njemu samome služiti i biti mu odana svim srdcem i svim snagama; a odgovor je dobila, da su joj sve molitve uslišane kako je prosila. Iz ovog možemo zaključiti kako je ona bila spremna pretrpjeti prije sve i najteže, nego li odstupiti od Kristove službe.

Akoli pak htjednemo procieniti veličinu blaga, što ga je ostavila koja Kristova službenica, ne gledajući na duh, koji je u svih bio jednak, prvo ćemo mjesto dati KUNEGUNDI, supruzi cara Henrika. Ona je mogla i nadalje ostati na najvećem položaju medju prvim ženama, kao carica, ali je, po smrti Henrika, na očigled puka ušla u crkvu i odbacila carske urese, te primila redovničko odielo. Voljela je kao zadnja živjeti u kući Gospodinovoj, nego biti velika u šatorima grješnika.

Iz latinskog preveo: *O. SERAFIN LUPI O. P.*

TVOJ ŽIVOTNI IDEAL

DUC IN ALTUM...

»Stan li ti je sunce? Uzet ću u orla krila gigantska,
Za tobom ću letjet, makar me i stigla sudba Ikara«.
(I. Poljak)

Na klupi pokraj mora sjedio je mladić. Oko njega su se poredali gusti borovi, a pred njim je jesenski vjetar tjerao more nekamo daleko. Činilo se, da more sa obala putuje lagano na pučinu.

On je čitao. Oči su mu sjale kao vatra, a duša mu se veselo igrala po licu. Približio sam mu se. Pozvao sam ga dobro, pa sam uzeo knjigu. »Sliedeće poglavlje, rekao sam mu zagonetno, »ja ću ti pročitati«. On je već bio stigo do 107. stranice Tothove knjige »Tvoja vjera«.

Promatrao sam ga. Slušao je pozorno. Na licu mu se čitala ozbiljnost, koja mladu dušu čini dražestnim portretom. Već pri koncu prve stranice on je oborio oči. A meni se činilo, da gledam kako kroz njegovo tielo juri mlada krv, te mu dočarava zagonetni život s ove i s one strane groba. Završio sam i odložio knjigu. On je ponovno prihvatio knjigu, otvorio ju i uzeo čitati na istoj stranici.

Dragi mladići! I ja ću početi s istom stranicom ove knjige: »Umorna od puta tetura jedna evropska karavana kroz bezkrajnu pješćanu pustinju. Ljudi jedva što vuku svoje umorne udove. Kad najednom skoči neka beduinska razbojnička banda iza pješćanog brežuljka, zaustavi karavanu i njihov poglavica postavi ova tri pitanja: Tko ste vi? Odkuda dolazite? Kamo idete?« (T. Toth: Tvoja vjera, str. 111).

Nebeski meteor. U tebi gori mlada duša, u srdcu si pohranio čitavu budućnost. Ali, **tko si ti?** Ne ćeš li naći sebe u svojem školskom udžbeniku botanike ili zoologije, kako govore materialisti? Ili ćeš se pridružiti velikoj organizaciji katoličkih mladića, koji traže odgovor na ovo pitanje u prvoj stranici Biblije: »Stvori Bog čovjeka po slici svojoj«. Ti nisi, dakle, niti biljka što vegetira, niti živinče što se sliepo pokorava nagonu, već plemenito i razumno diete Božje.

Odkuda si? — To ti ne znaš, ali čvrsto vjeruješ da te je izvela na sviet ljubav tvojih roditelja. Ali još je nešto istina: U času kad si ti počeo živjeti pod majčinim grudima, znadeš li ti za ovu veliku istinu, da je upravo u tom trenutku bio Bog blizu noseći ti na poklon dušu koju sad imaš? I kad bi ti bilo dozvoljeno da u jednoj viziji promatraš ovu plemenitu suradnju izmedju Boga i roditelja, vidio bi velikog Boga, kako se brižno spušta s neba noseći u naručju čiste duše da ih pokloni djeci što su istom počela živjeti. Stigo si na sviet zi krila svoje majke, ali isto tako i iz dalekog svemira, iz krajeva u kojima boravi Bog Stvoritelj.

Odkuda si ti? — Sad je lako odgovoriti. Dva se bića za tebe otimlju, da te nazovu svojim djetetom: tvoji roditelji i tvoj Bog. A ti se ponosiš što imaš otca na zemlji i na nebu. Zar ne, u tebi ima nešto što te naziva čovjekom, ali ima nešto što te čini srodnim Bogu.

Kamo ideš? — U svojem rodoslovlju nalaziš tragove božanstva. Sada pazi! Život je sličan zamršenom voznom redu. U njemu se križaju putovi, prolaze kroz doline, šume i gore, ali se konačno svi putovi sastaju u jednome. I ovaj vodi daleko iznad svieta. Grobna je ploča zadnja stanica tog putovanja. Ali, čudna je to stvar, grob je samo tamni tunel što nas uvodi u nama nepoznati kraj, gdje se živi, a ne umire. Stoga, dok gledaš kako na zemlji sve umire, razpada se i nestaje, ne zaboravi, da ti ne ćeš zauviek nestati. Smrt je samo kratki san, koji će te po Božjem planu prebaciti iz ovoga života u nadgrobni sviet. Tko si ti? Duša ti govori da si rod Božji. A odakle si? Iz krajeva velikoga Boga. Kamo ideš? Vraćaš se pomalo u iste krajeve.

Ti si, dakle, sitni nebeski meteor, što se odkinuo od Božjeg srdca.

Nekada, dok si bio diete, prepuštao si odgovor na ova pitanja svojim krsnim kumovima i svojim starijima. Danas, kad s ponosom govoriš o svojoj mladoj, zreloj dobi odgovorit ćeš samostalno na ova pitanja. Ne vidiš li, da ti ovi problemi upravo oči kopaju? Progone te kao pogled egipatske Sfinge. Izpravan odgovor na ova pitanja pokazat će ti orientaciju i pravi smisao života, pa ti život ne će izgledati bezvriedan kao priča iz »Tisuću i jedna noć«.

Pada mi ovaj čas na pamet ono što si ti već kao gimnazijalac čitao u »Spomeni Sokratovi« od Ksenofonta. »Kad se Heraklo spremao za mladost u kojoj već mladići postaju samostalni i pokazuju, da li će krenuti u život putem kreposti ili zloće, izadje u samoću, pa je sjedio ne znajući kojim bi putem krenuo« (knj. II. gl. 1.). I u samoći, nastavlja pisac, ukažu mu se dvie velike žene: Zloća i Krepost: Obje ga uzmu nagovorati, svaka za svoj put.

Mladenačka je dob slična Heraklovom razkršću. Da se pravo odlučiš, potrebno ti je razborito razmišljati u tišini tvoje duše.

Povlačenje je, veli Sertillanges«, laboratorij duha, a unutarnja samoća i šutnja dva njegova krila. Sva su velika djela pripremljena u pustinji, pa i odkupljenje svieta... Proroci, apostoli, propovjednici, mučenici, pioniri znanosti, svakovrstni umjetnici, priprosti ljudi ili Bog-Čovjek, svi plaćaju danak samoći, tihom životu, noći. — Stvoritelj je u tamnoj noći i njezinoj veličanstvenoj praznini stvorio svemir. Tko želi okušati stvoriteljsku radost, ne smije se žuriti da izreče »fiat lux«, a pogotovo ne da priredi smotru svih životinja na svietu: neka u povoljnoj tami poput Boga nadje vremena da razporedi

zviezde po nebu. — Najljepši se pjevovi u prirodi razliežu noću. Slavuj, zelena žabica kao kristal bistrog glasa i zrikavac pjevaju u tami. Pjetao navješta dan i ne čeka ga. Svi viestnici, svi pjesnici, a tako i iztraživaoci i sabirači rasijanih istina moraju uroniti u golemi ponor, koji je zapravo punina«. (Intelektualac, str. 29.)

Velike misli i velika djela stvaraju se u tišini duše. Zar niesi nikad, na pr. čuo, da se je Emerson nazivao »divljim čovjekom«! — toliko je ljubio samoću. Konačno poznato ti je iz Biblije, da je Isus imao trideset godina kad se pojavio u javnom životu. A ipak se je i u tim godinama povukao u pustinju, prije nego se prihvatio djela radi kojega je sišao na sviet. A sjećaš li se onih zgoda još prije toga: Kad je Bog htio razgovarati s Mojsijem, pozvao ga je na brdo, daleko od ljudi. Kad je u hramu dozivao Samuela, i to je učinio u dubokoj noćnoj tišini. Kad hoće da razgovara s Ilijom, potražio ga je u samotnoj špilji. S prorocima razgovara također na samoći.

Ali pravo je kazao Papini: »Osrednji, mali čovjek ne može podnositi samoću. Ne podnosi samoću, tko nema što pružiti, tko se boji sebe i svoje praznine«.

Samo pazi, samoća ne smije značiti bieg iz družtva. Ne tražim od tebe da se povučeš u pustinju. Ne, nego mnogo bliže: u svoju vlastitu dušu, u svoje sklonosti i sposobnosti. I onda slušaj pozorno što ti u duši šapće Bog, tvoje srdce i tvoji savjetnici. Potom nadji put, koji tebi odmjereno odgovara, i udari putem kroz život. Eto, za ovaj odlučan čas potrebna ti je tišina, sabranost i samoća.

Ovdje se ukratko radi o tome: Ne smiješ biti bez načela i ideala. A to znači, tvoj život mora imati neki smisao, jer ti problemi života upravo oči kopaju. Pogledaj preko oblaka u zviezde, tamo će ti oko zapeti o tajne neba i prekogrobnog života. Okreni se oko sebe i opazit ćeš ljude, živu i mrtvu prirodu. Sve ovo sačinjava za tebe zbir problema u kojima treba naći jedinstvenu nit. Ti, Bog, ljudi, u tome imaš potražiti životni ideal.

Ako si bio gimnazijalac, zastalno si čitao Ovijeve Metamorfoze. U osmom pjevanju čuo si i ovo: Mladić Ikar se zaželi sunca i visina. Sagradi za to pernata krila, te ih obliepi voskom. Nato ih metni na sebe, pa se popne nebu pod oblake. »željom za nebo višim udari putem, ali blizina žarkog sunca omekša mirisavi vosak, što je vezivao perje«, i padne u more.

Nije sramota biti žrtva ideala. I kad je bio malo preuzetan, ali je dao život za svoj ideal. Mladić bez ideala je proljeće bez cvieća, cvieće bez mirisa.

Da te ipak ne stigne sudbina Ikara, razmisli dobro prije nego te krila ponesu u život. Povuci se iza zastora svoje duše, pronadji tragove Božje u njoj, zavezi malo na pučinu, tamo ćeš odkriti svu moć i snagu mora, koje mnogo, mnogo sliči našem životu.

»Ivezi na pučinu« reče Isus Šimunu, »te bacite svoje mreže na lov«. Šimun odgovori: Učitelju, svu noć smo se mučili i ništa nismo ulovili, ali na tvoju rieč bacit ću mreže. I učinivši to uhvatiše množinu riba da su im se mreže razderale« (Lk. 5. 4.)

Duc in altum — izvezi na pučinu, da nadješ svoj životni ideal!

KRV PRVIH MUČENIKA

MUČENIČTVO SV. JULIJA

U Dorostoru (Silistrija u Dobrudži) god. 304.

(Po izvornim spisima iz kršćanske starine)

Kad su za vrieme progona slavni bojevi vjernika čekali na vječna obećanja, uhvatiše Julija, te ga službenici staviše pred namjestnika Maksima.

Namjestnik je Maksim kazao: Tko je to?

Činovnik je rekao: To je kršćanin. Ne će da posluša naredbu zakona.

Namjestnik će na to: Kako ti je ime?

Odgovor je bio: Julije.

Namjestnik je rekao: Što kažeš, Julije, je li istina, što o tebi govore?

Julije odgovori: Da, ja sam kršćanin. Ne tvrdim, da sam što drugo, nego što jesam.

Namjestnik je nastavio: Zar su ti nepoznate carske naredbe, koje nalažu da se žrtvuje bogovima?

Julije je odvratio: Nisu mi, istina, nepoznate, ali ja sam kršćanin, pa ne mogu učiniti, što želiš. Ne smijem zaboraviti svog pravog i živog Boga.

Namjestnik Maksim je rekao: Pa šta je tu zla, ako (na žeravu) prospeš malo tamjana i otidješ?

Julije odgovori: Ne mogu prezreti Božje zapoviedi i iznevjeriti se svome Bogu. Kad sam u mrzkom vojničtvu ludo živio, nisam u 27 godina nikad došao pred sudca kao zlotvor ili svadljivac. Sedam sam puta bio u ratu, i nisam za nikim zaostao niti se od drugih slabije borio; zapovjednik me nije nikad vidio na zlu putu. Pak misliš sada da se mogu iznevjeriti u boljoj stvari, kad sam bio vjeran u slabijoj?

Namjestnik je Maksim rekao: Kako si služio?

Julije odvrati: Pod oružjem redovito sam služio, dok nisam bio umirovljen kao veteran. Uviek sam pobožno štovao Boga, koji je stvorio nebo i zemlju. Njemu i sada služim.

Namjestnik je Maksim rekao: Juliju, vidim da si razborit i ozbiljan čovjek. Žrtvuj dakle bogovima, kako te ja pozivam, da se domogneš bogate nagrade.

Julije je odgovorio: Ne ću uraditi, što želiš, da ne padnem u vječnu kaznu.

Namjestnik je Maksim nastavio: Ako misliš, da je to grieh, to onda ja primam na se: prisilit ću te, da ti ne bude grieha; izgledat će kao da si sam drago-

voljno privolio; na to ćeš poći mirno kući, dobit ćeš (izvanrednu) plaću za desetgodišnjicu i više ti nitko ne će dosađivati.

Julije odvrati: Ni taj djavolji novac, ni tvoje lukavo nagovaranje ne mogu mi oduzeti vječno svietlo (t. j. svetu vjeru). Boga ne mogu zatajiti. Osudi me dakle kao kršćanina.

A **Maksim** je nastavio: Ako ne pristaneš na carevu zapovied i ne žrtvuješ, dat ću ti odsjeći glavu.

Julije je odgovorio: Dobra misao! Tako ti sreće tvojih careva, namjestniče, izpuni mi, molim te to, što si mislio, i osudi me, da se ostvare moje želje.

Namjestnik Maksim prosliedi: Ako se ne predomisliš i ne žrtvuješ, izručit ću te tvojoj želji.

Julije je odgovorio: Ako budem vriedan da to trpim, čeka me vječna slava.

Maksim je rekao: Vidi ga! Kad bi za zakon domovine trpio, postigao bi vječnu slavu!

Julije će na to: Zaista, trpjet ću, ali za Božje zakone.

Maksim će dalje: Što vam ih je dao mrtvi i propeti? Gle, kako si nepametan, kad se više bojiš mrtvoga, nego živih careva!

Julije odvrati: Umro je za naše griehe, da bi nam dao vječni život. Taj isti Krist je Bog na vieke vjekova. Tko njega prizna, imat će život vječni, a tko ga zataji, dobit će vječnu kaznu.

Maksim je rekao: Sažaljujem te; ali ti savjetujem: radije žrtvuj i živi s nama.

Julije je odgovorio: Ako budem s vama živio, umriet ću: akoli pak pred Gospodinom umrem, živjet ću na vieke!

Maksim je rekao: Poslušaj me i žrtvuj, drugčije ću te dati ubiti, kako sam ti zaprietio.

Julije će na to: Radije ću svietu umrieti, da na vieke živim.

Tada je namjestnik **Maksim** izrekao osudu: **Julija, koji ne će da se drži carskih razpisa, ima stići smrtna kazna.**

Kad su ga tjerali na mjesto kazne, svi su mu rukama slali poljubce za oproštaj. A blaženi im je Julije govorio: Svatko neka pazi na svoju dušu!

Neki **Hesihij**, koji je takodjer bio pod stražom, rekao je svetom mučeniku: Zaklinjem te, Julije, veselo izpuni svoj (krstni) zavjet i primi vienac, što ga je Gospodin obećao onima, koji ga priznadu, i sjećaj me se, jer ću i ja za tobom. Takodjer te molim, srdačno pozdravi slugu Božjeg brata Valentiona, koji je hrabro priznao vjeru i već pred nama pošao Gospodinu.

Julije je Hesihija poljubio i rekao mu: Žurno dodji, brate! A tvoju ću poruku izručiti onom, koga si pozdravio.

Uzeo je rubac i povezao oči, izpružio vrat i rekao: Gospodine Isuse Kriste, radi kojeg imena ovo trpim, molim te, primi milostivo sa svojim mučenicima moju dušu!

Sluga je djavla (jer je ovaj pravi neprijatelj kršćana i početnik krvavih progona) zamahnuo mačem i usmrtio blaženoga mučenika u Isusu Kristu, Gospodinu našem, kome je čast i slava na vieke.

(Priredio *o. S. Lupi*)

APOSTOLSKO DJELO ISUSA RADNIKA

ADVENIAT REGNUM TUUM

Jordan Viculin O. P.:

NARAV, CILJ I POVIESTNO POSTANJE UDRUŽENJA KRISTA RADNIKA

(Katoličko radničko udruženje)

1. — Narav i cilj.

A p o s t o l s k o D j e l o I s u s a K r i s t a R a d n i k a jest »pobožno udruženje, kojemu je cilj brinuti se za obraćanje i posvećenje radnika pomoću zasluga, a naročito primjera u svakodnevnom radu, što ih je zacrtao naš Gospodin Isus Krist u svome skrovitom životu u Nazaretu«.

Rieč Božja, koja se utjelovila radi odkupljenja čovječanstva, nije nam dala samo primjer poniznosti rađajući se u siromaštvu, nego također izgled manualnog (ručnog, tjelesnog) rada u namirivanju svakodnevnih potreba; zato se Ona nazivlje u Evanđelju »sin zanatlije« (Mt., 13, 55) i »zanatlija« (Marko 6, 3). Ako je ovaj izgled bio veoma prikladan i poučan još u vrieme samog Isusa Krista, kad je ručni rad bio smatran kao predmet pravog robstva i prezira, nije on manje providnostan ni u ovo naše doba za golemo množtvo pripadnika radničkog stališa bilo na kojem području, od kojih se znatan dio pod utjecajem bezbožtva podigao u znaku podpunog rušenja dosad postojećeg reda u svietu, te nasilnog uvedenja onoga, čega smo danas svi bolni svjedoci. Stoga uzvišeni primjer Isusa Krista — r a d n i k a ima da posluži kao pouka, poziv, poticaj, pobuda, opomena, da se rad mora postaviti na jedino prave, zdrave i neporušive temelje ljubavi prema Bogu i iskrenog bratstva među ljudima; da se svi radnici, pripadali oni bilo kojem smjeru rada, nauče i priviknu rado vršiti svoj posao i kršćanski ga posvećivati, ne prezirući druge i obuzdavajući svoju pohlepu za zemaljskim dobrima. Dakako da to vriedi i za one »visoke«, koji misle da im je slobodno bez ikakvih obveza prema Bogu i bratu bližnjemu drugoga bez milosrđa izsisavati, zluopotrebljavati, tlačiti, zatirati. To samo onako ovdje »nuzgredno« spomenuto . . .

Članovi ovoga udruženja mogu biti radnici jednoga i drugoga spola, koji zadojeni kršćanskim duhom žele svoj rad posvećivati i koji kane naročito u krugu svojih radnih drugova vršiti kršćanski apostolat, po

nadahnuću i na čast samog božanskog Radnika: Isusa Krista. To se ima uzeti tako, da svaki onaj, koji je član ovoga udruženja, mora prema spomenutom uzvišenom Uzoru biti ujedno Njegov učenik i apostol: u č e n i k, da Ga nasljeđuje u posvećivanju svoga rada; a p o s t o l, da nastoji neka se i na druge izlievaju bistri izvori kršćanske mudrosti i ljubavi.

Pojam »r a d n i k« ima ovdje širok obseg, tako da se u smislu našeg predmeta imaju shvaćati kao radnici svi oni, koji se bave bilo kojim tjelesnim radom, dakako najprije kao pravi radnici u užem smislu, ali onda i kao težački radnici, pa zatim i kao radni upravljači i gospodari, koji danju i noću upravljaju i vode rad, te i sami u tom radu sudjeluju. »Ako naime s v i l j u d i, kako se dolikuje kršćanima, ne budu pronikuuti izpravnim duhom rada, nitko od ljudi ne će nigda moći da rieši među radnicima trajno napeta pitanja i sporove: za to treba da se svi ljudi najprije Kristu povrate« (Iz P r a v i l a A. D. K. R.).

Međutim u redovima ovog udruženja razumievaju se kao prvi pripadnici najprije ljudi zaposleni ručnim radom, od kojega žive, a to zato, jer oni kao takovi imaju prvenstvo na golemom području radničkog naroda, i najviše su pod utjecajem razornih naziranja ovoga doba.

Sredstva za postizavanje spomenutog cilja jesu mnogostruka. Ovdje navodimo samo obća:

a) Promicanje kršćanskog života među radnicima »do sticanja ćudorednog savršenstva« (Enc. »R e r u m N o v a r u m« Lava XIII., 15. svibnja 1891.).

b) Poučavanje radnika u družtvovnoj nauci Crkve, tako da oni jasno uvide, kako je mirotvorno sudjelovanje među raznim družtvovnim staležima jedini put za mudro i pravedno rješenje prevažnog družtvovnog problema.

c) Gajenje apostolske i družtvovne djelatnosti među samim članovima, podpomaganjem svakoga vjerskog i ćudorednog djela, usmjerena na dobro radnika. Svi radnički članovi moraju biti dobri Kristovi vojnici i sudjelovati u K a t o l i č k o j A k c i j i, koja je pod neposrednom duhovnom upravom crkvene hierarhije.

2. — Poviestno postanje.

Premda je u samom Evanđelju prvi začetak ovog udruženja i svoj korien vuče baš iz uzora skrovitog i radnog života Isusa Krista u gradiću Nazaretu, kao što smo gore spomenuli — koji uzor vriedi za svako doba i za svakoga, — to ipak ono je kao organizacija novijeg postanja. Istom g. 1916. (u vrieme prvog svjetskog rata) uvidio je iza dugog izkustva opat S c h u h, prijašnji upravitelj radničkih pregnuća u Parizu, a zatim kao župnik u Ženevi u Švicarskoj, kako je neobhodno potrebno, da se mora radnicima posvetiti naročita briga ne samo u smislu unapređivanja njihovih ekonomskih, nego i duhovnih probitaka, i to na osnovi njihova svagdanjeg dobro uređenog rada. Razmišljajući, kako bi se to moglo uspješnije postići, došao je do zaključka, da će biti najsigurniji i najbolji put do toga,, ako u dušama radnika bude duboko urezana slika uzora samog Odkupitelja Isusa

Krista, koji se nije stidio da bude nazivan »sin zanatlije«, pa čak i sam »zanatlija«.

Stoga je opat Schuh osnovao Apostolsko Djelo Krista Radnika, najprije u formi bratovštine, a zatim pobožnog udruženja, s nakanom da se ono razširi po cielom svietu, a samo njegovo središte da bude u spomenutom gradu Ženevi.

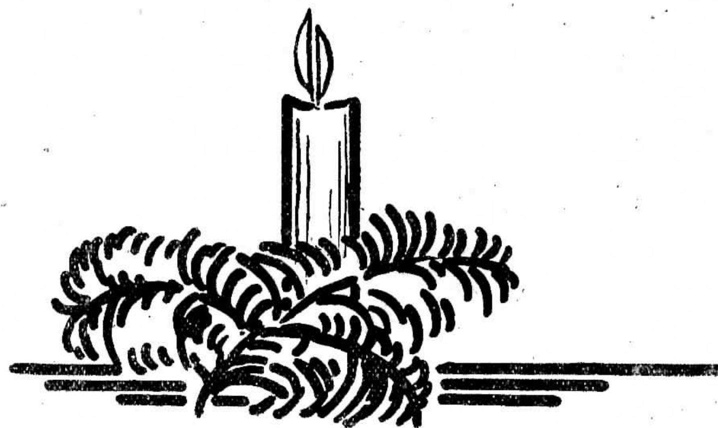
Kod toga ga je vodila ova misao: Budući da je taj grad odabran kao središnjica organizacije međunarodnog rada s ekonomskog gledišta, neka u njemu bude ujedno i središnjica međunarodne organizacije za pokršćanjivanje i posvećivanje sređenog rada.

Tako je g. 1916. u župnoj crkvi sv. Klotilde u Ženevi kanonski osnovano s odobrenjem biskupa u istom gradu A p o s t o l s k o D j e l o I s u s a K r i s t a R a d n i k a. Sv. O. Papa Benedikt XV. svojim apostolskim Breve-om od 8. travnja g. 1921. odobrio je spomenutu ustanovu i podigao ju na dostojanstvo t. zv. »p r i m a r n e« udruge.

Kad se Apostolsko Djelo, naročito iza Papina odobrenja, počelo širiti u mnogim mjestima, i kad se opat Schuh, unatoč svojoj neumornoj gorljivosti, osjetio nemoćan da takav težki teret nosi dalje na svojim vlastitim leđima, to tim više, što mu je snaga počela klonuti, — preminuo je g. 1930. — odlučio je da drugčije osigura život i razvoj ovoga providnostnog Djela. Iza promišljanja učinilo mu se najzgodnije da upravu i promičbu ove ustanove povjeri jednom crkvenom Redu, i to baš dominikanskom Redu, koji je on veoma poštivao kao dominikanski trećoredac i koji, kao doktrinalni i ujedno apostolski Red, ima po njegovu mišljenju prvenstvo među drugim Redovima.

Sv. Otac Papa Pio XI. udovoljio je željama opata Schuh-a, osnivača Djela, te je svojim Breve-om »D e c e s s o r n o s t e r« od 11. srpnja g. 1928. odredio dvie stvari, naime: a) da Apostolsko Djelo Krista Radnika bude odsad pod neposrednom upravom generalnog magistra Propovjedničkog (dominikanskog) Reda; b) da središnjica ove ustanove bude iz Ženeve prenesena u Rim.

Vrhovni poglavar dominikanskog Reda prihvatio je takav častni a ujedno i težki teret; pa je izdao nove S t a t u t e (Pravila), koji imaju da budu u buduće temeljni stupovi čitave organizacije. Na te Statute ćemo se osvrnuti u narednim brojevima glasnika.

ZLATNA SRDCA NAŠE DJECE

Pismo čika Luke

Ne možete, draga djeco, predstaviti, koliko Vas moje srdce voli. Volio bih pričati Vam priče dan i noć i okupljati Vas oko sebe, da Vam iz očiju čitam želje i tajne tolikih ljepota, koje se riečima ne dadu opisati. No to je nemoguće... Medjutim je urednik naše drage »Gospine Krunice«, koju svi mi volimo čitati i širiti, odkrio moje želje i u namjeri, da se s Vama porazgovorim. A razgovor ne bi bio razgovor kad bih sam govorio. Stoga je potrebno, da i Vi progovorite. Zato mi pošaljite pričice, pjesmice, zagonetke i t. d., a čika Luka će i to sve po redu objaviti, pa će uskoro biti za Vas i po koja nagradica.

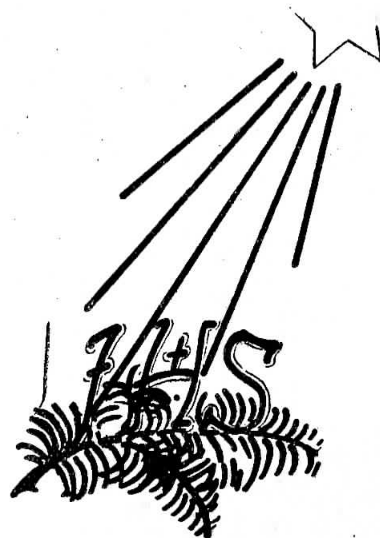
Ne dozvolite, da dugo čekam na Vašu suradnju. Vi ste poslušni, a i drago Vam je — recite iskreno — da se Vaši sastavci čitaju, pa zato samo pošaljite. Pazite, čekam...

U toj nadi od srdca Vam čestitam ovaj blagdan mira i ljubavi — blagdan Božića i želim, da ga sprovedete u zadovoljstvu sa svim svojim milim i dragim.

Pozdravlja Vas Vaš

Čika Luka

Saonice u noći

Cin, cin, cin...
Saonice jure
U noć po bjelini,
A zviezdice male
Trepte na visini...

Din, din, din...
Zvona s crkve zvone —
Kroz mrakove slaze —
I ljudi na misu
U ponoć odlaze.

Cin, cin, cin...
Din, din, din...

Č. L.

Božićne zviezde

Na poljani neba
Zviezdice su nikle,
Al na razkoš ovaj
Jošte nisu vikle.

Tad andjeo sleti
I zviezdama javi,
Da se noćas zemljom
Mir i ljubav slavi.

Na zemlji se čudo
Veliko sad zbiva
Rodila je Djeva
Sina Boga živa.

Svuda divno svietlo
Sjaji u toj noći:
Kroz poljanu zviezda
Mali Krist će proći.

Č. L.

ISUS I PROSJAK

(Legenda)

Već je prošlo desetak godina od onog časa, kad su pastiri kraj Betlehema zadivljeni slušali glas anđela, koji su pjevali u vedroj noći. Neko čudnovato uzbuđenje očekivanja obuzelo je te priproste ljude. U tajanstvenom svietlu neba, osutom tisućama zviezda, lica su pastira poprimila neki svetački izraz. Srdca su mu bila skrušena, a šutnja je sklopila njihove ustne, pobožnošću mira i vjere.

Samo je Josua nepovjerenjem gledao u svoje drugove pastire, i nemirno šetao oko vatre. Htio je započeti razgovor, ali ljudi su samo molili u zanosu predanosti i žara:

— Rosite nebesa Pravednika...!

— Čemu tolika pobožnost noćas? — pitao je smrknuto Josua, prigušujući u sebi uzbuđenje, koje ga je sve više obuzimalo u razpjevanoj noći.

— Nešto se velikog događa u zemlji Davidovoj! — odgovorio mu je Ananija, častni starac, drhtajući od neke nutarnje radosti, pune uzhićenja.

— Što bi se moglo događati...

— Ono, što su vjekovi očekivali, dočekat ćemo mi danas! — rekao je starac proročki nadahnut.

Ali Josua nije vjerovao. On se nasmijao tom proročanstvu. Otišao je spavati u kolibu. No nije mogao odmah zaspati. Čudne su mu se misli vrzle po glavi.

— Zar, da se rodi Spasitelj, a da to ne znaju veliki svećenici?... Kako bi to bilo, da se porodio Mesija, moćni spasitelj naroda, a da ne znaju farizeji i kraljevski potomci?

Tako je mislio Josua i mučeći se uzbuđenjima konačno je našao smirenje u snu...

Ali najednom... probudilo ga je kliktanje njegovih drugova.

— Što je? — poviče srdito iz kolibe.

— Rodio se Krist, — odgovore pastiri u jedan glas. — Anđeo nam je rekao, da se porodio od bezgriešne Djevice, tu, u napuštenoj štali pod briegom.

— Ha, ha, ha — nasmije se Josua. — Zar da se Kralj kraljeva rodi u štali?

— Josua, idi, vjerovat ćeš... — molio ga je stari Ananije.

No on nije htio, nego se i dalje izrugivao s drugovima. Pa ipak, kad su se pred zoru povratili, slušao je pokunjen priču o divnom čudu, koje su svojim očima vidjeli. Pričali su mu o Djetešcu, obasjanom rajskom svjetlošću, o Majci, divnoj poput najljepšeg liljana i o Josipu, hranitelju Božjega Sina.

I od tada Josua nije više mogao naći mira. Nije mogao uzgledati u oči svojim druggvima, jer nije vjerovao, pa je napustio svoje ovce i počeo lutati zemljom tražeći smirenje i posao.

I nakon desetak godina lutanja, došao je u Nazaret kao biedni prosjak. Svako jutro bi sjedao uz kut tesarove kuće i prosio milostinju, gladan i umoran do iznemoglosti.

Jednog dana pristupi k njemu dječak i zapita ga:

— Dobri čovječe, što bi trebao. Siromašan sam, ali bih ti rado pomogao.

Ali prosjak uhvati svoj štap i zamahne u namjeri, da udari dobrog dječaka.

A dječak pruži svoje nježne ručice i štap se pretvori u prekrasan ljiljan.

Josua se začudi, ne mogavši se nikako snaći. I tada se sjeti, kako su njegovi drugovi pričali o božanskom čedu, koje je rođeno u onoj čudnovatoj noći. I učini mu se, da je njegov lik uviek nosio u dubini svoje duše, da je uviek tako zamišljao kraljevića, koji je Mesija.

I kleknuvši pred njim na koljena stane šaputati, skrušeno i izkreno:

— Oprosti mi, Obećani, oprosti, meni grješniku!

A dječak nad njim učini nevidjeni znak — znak križa i mir uđe u dušu prosjaka, a vjera obuzme njegovo srdce.

Dječak ga pozove u tesarovu kuću, nahrani i zamoli svog hranitelja, da ga primi za pomoćnika. Josip je rado pristao i Josua posta ukućanin najsvetije kuće.

A po ulicama Nazareta ljudi su šaputali:

— Isus je opet učino čudo...

Čika Luka.

Tri sirote

Na uveloj grani,
Pokrivenom sniegom
Tri su vrabca sašli;
Prognali ih dani,
Da bi tu pod briegom
Zrno žita našli.

Kucali su dosta
Od kuće do kuće
Na prozoru svakom,
Ali čovjek osta
Blizu peći vruće
Dušom za njih mlakom.

Cvrkutat bi htjeli,
Al ih studen srĉe,
I glad ciče zime...
Davno nisu jeli,
A ljudi ih ne će
U kuće da prime.

I sad tihi šute,
Ko sirote male,
A srdce ih boli...
Ipak se ne ljute,
Nit' se kome žale,
Jer ih Gospod voli.

Č. L.

DOBRO SRDCE

Studeni zimski suton razširio se zemljom, noseći sa sobom drhtaj noći, koja se približavala. Na kamenom briegu utihnulo se selo očekujući, da opet svane dan i da blagoslov uđe pod gladne krovove.

A u dalekoj zemlji živio je kraljević, razočaran u taštinu svieta, sit laskanja i pun pravedne mržnje na podlost i puzavost svojih dvorjanika. Dugo je vremena tražio sebi kraljevnu, ali sve su više volile sebe, njegovo bogatstvo i njegovu moć, nego li njega samoga. Stoga se odluči uputiti se u sviet i kao lutalica tražiti srdce, koje će njega i samo njega voliti.

I tog studenog sutona stigne u kameno selo na briegu. Stane kucati od vratiju do vratiju, ali svi su ga odbijali, jer ni sami nisu imali mnogo hrane — samo toliko, da ne pomru od glada.

Tek kad je pokucao na vrata siromašne kolibice na kraj sela, ona se širom otvore, a na pragu se pojavi mlada djevojka, liepa kao priča.

Kraljević-lutalica izpruži ruku i zagleda se u njene divne modre oči.

Djevojka postiđena uđe u kuću i za čas donese čitav kruh, koji mu pruži kroz poluzatvorena vrata.

— Imaš li ti što jesti? — upita kraljević djevojku.

— Ne brini se ti za mene. Ako nemam danas, imat ću sutra, ako Bog da. A ti, tko zna kada ćeš imati.

Kraljeviću se svidi tako dobro srdce, pa zato upita djevojku:

— Da li bi uviek sa mnom dielila dobro i zlo?

— Bih, — odgovori ona tiho — jer si skroman i pošten.

A onda kraljević reče:

— Čekaj me, vratit ću se druge zime po tebe.

Na godinu, upravo pred Božić zaustavi se nekoliko zlatom okovanih kočija pred kolibicom siromašne djevojke. Sletilo se čitavo selo, da vidi tko ih je to posjetio. A kraljević iziđe iz kočije, uđe u kolibu i reče preplašenoj djevojci:

— Sjećaš li se lanjskog obećanja, koje si dala onom lutalici. Ja sam to.

Ali djevojka se pokunji.

— Ja sam čekala siromaha, a ne mogućnika.

— Da, ali i jedno i drugo bio sam ja.

I u sjajnoj kočiji odveze je u svoj prekrasni dvor. Za vrieme svatbe upita kraljević svoju kraljevnu:

— Što hoćeš, da na današnji dan učinimo po tvojoj želji?

— Da pošalješ obilje hrane u kameno selo na briegu, — odgovori brzo kraljevna.

— Ali tamošnji su me ljudi, osim tebe, odganjali sa svojih vratiju kao psa, kad sam tražio mrvu kruha.

— Svejedno — prošapće djevojka. — I zlo se dobrim vraća, ako želimo da nas Bog blagoslovi...

I kraljević učini, kako je ona zaželila.

ČIČA LUKA

SKRIVAČICA

Pred Božić je lovac pošo
Na divljač u šumu,
A sada se tužan žali
Svome čudnom kumu.

Pseto mu je nekud zašlo
Bez glasa i traga —
Pa ga zato sad tražite
S njime — djeco draga!

IZPUNJALKA

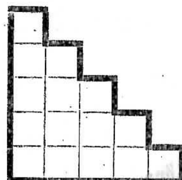
I III

- Piće
- Uzrast
- Žila kucavica
- Ulica (turc.)
- Lavež (onomatopeja)
- Držanje
- Pokrivalo za glavu
- Pripadnik izumrlog naroda

II IV

Od I.—II.: mjesto na jednom otoku na hrvatskom Jadranu; od III.—IV.: otok na kome se nalazi to mjesto.

STEPENICE

- Priedlog
- Kao
- Ptica
- Vlasi
- Onaj, koji kosi

KONJIČEV SKOK

SLA	A	BO	SI	NA
LJUD	VO	MA	DOB	ZE
LJE!	DI	RE	NA	MLJI
MIR	VA	NI	GU	VI

Pravilno rješenje daje rečenicu, koju su anđeli pjevali u božićnjoj noći nad štalicom u kojoj se porodio Isus Krist.

POZOR DJECO!

I vi morate širiti »Gospinu Krunicu«. Tko nađe 10 novih predplatnika, dobivat će cielu godinu glasnik badava. Ako se k tome pokažete vriednima u rješavanju zagonetaka, možete dobiti na dar razne liepe knjige, a među njima i krasan roman našeg urednika: »Baraban«. Javite se preko »Gospine Krunice« Vašemu

ČIKI LUKI.

DOPISI GOSPINOJ KRUNICI

RAD KRUNIČARSKIH DRUŽTAVA U MAKSIMIRU

I ove su školske godine započela naša družtva svojim redovitim radom. Skoro svake večeri izmjenjuju se članovi raznih družtava u Kažotićevoj dvorani. Obdržavaju sastanke, spremaju se za priredbe. Mali Ministranti pod vodstvom duhovnika o. Frane Kovačevića žure se da preteku druge, jer oni par puta godišnje nastupaju pred gledaoce. Male Kruničarke pjevaju, da se mora i izvan zamračenja zatvoriti prozore, da ne bi stanovnici kolonije naučili napamet njihove pjesme prije nego budu izvedene na pozornici. One su pravi apostoli »Žive Krunice« u koloniji, jer svaku večer prisile tatu i mamu, pa čak i čitave obitelji, da s njima izmole deseticu sv. Krunice. A gimnazijalci viših i nižih razreda, drže se ozbiljno kao da im je uviek pred očima njihov duhovnik o. Zlatan Plenković. Ni gimnazijalke ništa ne zaostaju za njima u radu i požrtvovnosti. Njih i nadalje vodi mpšt. o. Prior (o. Manes Karninčić). Osim pojedinačnih priredaba, sva se družtva u Maksimiru spremaju na zajedničku izvedbu Kupareo—Viculinovog glasbenog misterija »Magnificat«, u kojem će sudjelovati sva družtva i uz pomoć crkvenog pjevačkog zbora. Izviestit ćemo vas o njihovom uspjehu (ili neuspjehu) u drugom broju.

R. V.

SMRT ŽUPNIKA IZ SV. JANE IVANA HRDJOKA

Dvanajsti rujan osvanuo je za našu župu tužan i žalostan. Već u ranu zoru naviešćivalo je mrtvačko zvono, da je i opet jedna duša otišla Bogu na račun. Nemilo nas se je kosnula viest kada smo čuli da je umro naš duhovni vođa, — naš dobri pastir, ostavivši ovčice svoje u ovo težko i burno vrieme bez pastira. Pokojnik je bio uzoran župnik, visoko cienjen i na daleko poznat radi svojih dirljivih propoviedi.

Pokojni župnik vel. gosp. Ivo Hrdjok vodio je našu siromašnu, ali zato liepu prigorsku župu punih 18 godina. Već kao mladi kapelan bio je u našoj župi nekoliko godina, te je već za ono vrieme prije 35 i više godina stekao dobar glas i narod ga je visoko

Župnik Ivan Hrdjok

cienio. Kada smo kasnije doznali, da će i opet doći k nama, da kao župnik vodi našu župu, bili smo veoma oduševljeni, uvjereni, da ćemo dobiti uzornog svećenika, poznavajući već od prije njegov rad na njivi Gospodnjoj. I naše nade nisu nas prevarile.

Pokojnik je više godina kao župnik bio u obćinskom odboru, gdje se je mnogo iztakao kao dobar prijatelj i savjetnik našeg naroda.
Naročito mu je bilo na srdcu da ovu liepu prirodnu župu spoji cestom preko Žumberka sa Slovenijom, i da središte župe opskrbi dobrom i pitkom vodom; te da i po susjednim selima naše župe razvede vodovod. Ni jedno ni drugo nije dočekao. Ove težke ratne prilike ukočile su svaki rad kako na cesti tako i oko postavljanja vodovoda. Sva borba oko gospodarskoga podizanja naše župe, nije ni malo kočila njegov rad duhovne obnove i moralnog podizanja naših župljana. Do ovoga rata podigao je svoju župu do dostojne visine tako, da je upravo služila za uzor susjednim župama. Za njegovog župnikovanja podignute su u župi tri kapelice. U selu Dragi kapelica Presvetoga Trojstva u kojoj se više put kroz godinu služe sv. Mise i održaje zagovorno godišnje proštenje, dok je prije taj dan naš narod hodočastio u dosta daleku župu Krašić, što je dakako bilo skopčano sa više troška i muke. U liepom katoličkom uzor selu Malunju podignuta je divna kapelica u čast »Kraljici presv. Krunice«. Tu se također više puta kroz godinu služe svete Mise, koje je uviek služio sam pokojni župnik, kao revni i uzorni štovatelj Majke Božje. Na cesti između Sv. Jane i Malunja podignuta je kapelica u čast Sv. Urbanu zaštitniku naših vinograda, do koje je također na nedjelju iza Sv. Urbana dolazio narod u procesiji, da izprosi zaštitu za svoje vinograde. Još je njegovim poticajem uređena malena kapelica Majke Božje Lurdske, među vinogradima, a na liepom ubavom brežuljku niže sela Prodindola. Tu je također pokojni župnik uveo procesiju u kojoj je naš narod sudjelovao u liepome broju, i tu je služio Sv. Misu, dok nisu ove težke ratne prilike ukočile njegov rad. U župnoj crkvi dao je podignuti oltar Sv. Roka i oltar Sv. Urbana, te tako naša liepa i ako trošna crkvica imade 5 oltara. Nabavio je takodđer slike blaž. Marka Križevčanina i blaž. Nikole Tavelića. Nekoliko puta dao je održati sv. Misije, te je vodio jaku kruničarsku bratovštinu od više stotina duša. Pokojnik je bio veliki organizator katoličke Akcije, te je u župi imao jaku organijaciju katoličkih muževa, katoličkih žena, omladinaca i Djevojačko družtvo Presv. Srca Isusova, no i tu su težke prilike, u kojima se nalazimo, ukočile svaki rad.

Težko je nabrojiti sve vrline, kojima je obilovao pokojni župnik i ako je u zadnje vrieme nešto pobolievao nije ni časa napuštao svoju župu i ako je to radi zdravlja bilo nuždno potrebno. Ove se je godine dva puta uz očitu pogibao vlastitoga života zauzimao za naše ljude koji bi bili životom stradali, ali su njegovim nastojanjem i njegovom požrtvovnošću pušteni na slobodu. Mnoga bi majka zakukala, mnoga bi se udovica zavila u crno da nije on skočio u pravi čas i spasio svoj narod.

Pokojni župnik bio je veliki štovatelj Majke Božje, svake je godine vodio narod u procesiji Majci Božjoj u Dol župe Pribićke, kao i Majci Božjoj u Volavju. Nije bilo propoviedi da nije preporučivao moćan i jaki zagovor Majke Božje u ovo težko doba. I zadnja propovied njegova na Malu Gospu kako u župnoj crkvi, tako i na Volavju u crkvi Majke Božje Volavske, bila je puna žarkih rieči moćnoga zagovora Marijina. On je osjećao da mu se približuje zadnji čas, jer je u propoviedi spomenuo da mu je to sigurno zadnja propovied i njegovo naslućivanje nije ga prevarilo, jer je već 3 dana kasnije izpustio svoju dobru i plemenitu dušu. Kako ga je ljubio njegov siromašni narod vidjelo se je kod njegovoga odra kao i na sprovodu. Nije bilo župljana koji nije želio da se pokloni posmrtnim ostatcima i pomoli za njegovu dušu i da mrtvo tielo sprovede na vječni počinak. Pokojni župnik ostavio nas je u svojoj 59. godini života, a po svojoj vlastitoj želji zakopan je na našem župnom groblju. Među nama je ostavio sve svoje sile, s nama je bio živ, s nama je želio ostati i mrtav. Neka mu bude laka ova Hrvatska gruda, a Majka Božja neka mu svojim zagovorom izprosi zasluženu plaću na nebu.

Nikola Rožić

UPUTE

za ravnatelje vlč. svećenstvu kod osnivanja udruženja »Žive Krunice«

Što je udruženje »Žive Krunice«?

To je posebni od Crkve odobreni (S. O. Papa Grgur XVI., 27. siečnja 1832.) ogranak Bratovštine Gospine Krunice, u koji se učlanjuju vjernici, počevši od djece koja znadu moliti, pa do najodraslijih. Članovi ovoga udruženja, porazdieljeni u skupine od 15 osoba, obvezuju se na svagdanje molenje samo jedne desetice Krunice (1 Otče naš, 10 Zdravo Marijo i 1 Slava Otcu) s razmatranjem odnosnog otajstva. koje im dopadne po razporedu za svaki mjesec. Svaka skupina od 15 osoba sačinjava duhovni vienac ili t. zv. »ružu« od 15 otajstava Gospine Krunice, koja se na taj način moli neprekidno svaki dan. Tako je ova uzvišena molitva trajno **ž i v a**, jer se ni jedan dan ne prestaje moliti. Otuda i naziv »**Ž i v a K r u n i c a**«.

Neke upute i preporuke za članove

1. Duhovnom upravitelju (svećeniku) ovoga kruničarskog udruženja pomažu pročelnici (revnitelji, revniteljice) svih skupina, koje su mu podređene. Oni se pod njegovim nadzorom moraju brinuti, da svi članovi svake pojedine skupine dobiju pravodobno za svaki mjesec ždrebanjem ili određivanjem po jedno otajstvo, a svih 15 članova skupine podpun vienac od 15 otajstava. Tu brigu mora imati svaki revnitelj (revniteljica) za svoju skupinu, kojoj stoji na čelu, a svi se članovi imaju onda ravnati prema tomu.

2. Kad neki član premine il izstupi, vodstvo dotične skupine dužno je odmah popuniti prazno mjesto s novim članom, tako da vienac bude uviek podpun i neokrnjen.

3. »Živa Krunica« jest kao novicíat (priprava) za bratovštinu presv. Krunice, koja je matica svakoga drugoga kruničarskog udruženja i kod koje je članstvo uz moljenje čitave Krunice u tjednu obogaćeno od Crkve najvećim blagom duhovnih blagodati. Zato članovi »Žive Krunice«, koji do svoje 16. godine pripadaju udruženju »Mladih Kruničara« (Kruničarka), poslije te dobi obično prelaze u kruničarsku bratovštinu radi sticanja većih oproštenja i drugih duhovnih blagodati.

4. Svaki član »Žive Krunice« mora nastojati da se u njegovoj obitelji uvede svagdanje zajedničko moljenje Gospine Krunice, i to po mogućnosti njezin treći dio (5 desetica).

5. Treba moliti na blagoslovljenoj Krunici radi dobivanja većeg obilja oproštenja. Ako se još nema Krunice, smije se dakako moliti i na prste, iako onda uz manja oproštenja; najvažnije je pobožno moliti i razmatrati. Plod molitve se namjenjuje za razne dobre nakane, a sada u vrieme rata najviše za mir u svietu i spas naše domovine.

6. Premda je jedina i glavna dužnost svakog člana da svaki dan moli svoju deseticu Krunice, ipak se gorljivi Kruničari i Kruničarke ne će s time zadovoljiti. Oni će posebno nastojati da što više pristupaju na sv. Sakramente, osobito svake III. nedjelje u mjesecu, koja je određena za pobožnost članova »Žive Krunice«.

7. Koliko svagdanje moljenje Krunične desetice, toliko mjesečno pristupanje na sv. Sakramente nije naređeno pod grieh; samo se u slučaju propusta desetice i izostajanja od sv. Sakramenata ostaje onda lišenim oproštenja.

Glavna oproštenja i neke blagodati za članove

P o d p u n a oproštenja (uz obične uvjete) dobivaju se: prvog blagdana iza upisa u udruženje i svake III. nedjelje u mjesecu. Osim toga na sve glavnije blagdane Gospodnje (Božić, Obrezovanje, Bogojavljenje, Uzkrs, Uzašašće, Tielovo, Duhovi, Presv. Trojstvo) i na svetkovine Bl. Djevice Marije, osobito na glavnu kruničarsku svetkovinu prve nedjelje listopadske; zatim još i na blagdan sv. Petra i Pavla i Svih Svetih. Samo se mora zato svaki dan pobožno moliti propisana desetnica Krunice, osim ako se je razložito zapriečenim.

Nepodpuna oproštenja: a) 100 dana za svagdanje moljenje desetice u obične dane; b) 7 godina i 7 četrdesetica na nedjelje, sve zapoviedane, pa i ukinute blagdane. Osim toga kroz osmine Božića, Uzkrsa, Tielova, Duhova i kroz osmine Uznesenja, Rođenja i bezgr. Začeća Marijina.

Posebne blagodati: Svi članovi »Žive Krunice«, kao i svi upravitelji, revnitelji i revniteljice ovoga udruženja, jesu dionici i za života po smrti svih duhovnih dobara, zasluga i molitava, što se dobivaju u dominikanskom Redu.

Opazka: Poslije izmoljene desetice Krunice (iza Slava Otcu) dodaj još sliedeću zaključnu molitvicu:

O, moj Isuse oprosti nam naše griehe, očavuj nas od paklenoga ognja, dovedi u raj sve duše, osobito one, kojima je veća potreba Tvoga milosrđa!

*

Odobrio Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu 13. listopada 1943. br. 9314.

DALNJI DOPRINOSI ZA GRADNJU HRVATSKOG KRUNIČARSKOG SVETIŠTA U ZAGREBU

Darovaše:

Šimečki Josip, župnik — Sesvete **Kn 1.000.—**; Štalcer Ivan **Kn 1.000.—** Tomić N. **Kn 800.—**; obitelj Bakranin **Kn 50.—**; Brnelić Luce sabrala na blokove **Kn 1.880.—**; N. N. **Kn 50.—**; nađeno u crkvenoj škrabici svetišta Gospine Krunice u Maksimiru **Kn 737.50**; N. N. **Kn 80.—**; Zečković Juliana **Kn 100.—**; N. N. **Kn 100.—**; Belešić Antun sabrao **Kn 535.—**, a darovaše sliedeći: Kovačić Darinka **Kn 50.—**; Genzkow Antonija **Kn 10.—**; Majsen Marija **Kn 10.—**; Filipašić Jelena **Kn 20.—**; Krauth Dragutin **Kn 30.—**; Tomek Ljubica **Kn 10.—**; Kernz Ana **Kn 10.—**; Hervoj Regina **Kn 10.—**; Fijan Karolina **Kn 10.—**; Padjen Ivanka **Kn 30.—**; Žugčić Martin **Kn 10.—**; Gselmann Jakov **Kn 10.—**; Hangi Mila **Kn 10.—**; Lorencin Katarina **Kn 10.—**; Kirac Ana **Kn 10.—**; braća Novaković **Kn 20.—**; preuzv. zagr. nadbiskup dr. Alojzije Stepinac **Kn 50.—** (mjesečno); dr. Ferdo Rožić **Kn 20.—**; msgr. Milan Beluhan **Kn [illegible]0.—**; Krauth Ana **Kn 50.—**; Ivšen i Elza Vladko **Kn 20.—**; Matijević Katarina **Kn 10.—**; Škrinjar Marija **Kn 10.—**; obitelj Lisac **Kn 50.—**.

Nadalje darovaše:

Dr. Vokaun Vilim **Kn 500.—**; N. N. **Kn 100.—**; N. N. **Kn 20.—**; Marica r. Bazijanec **Kn 200.—**; Boltek Anđelka **Kn 300.—**; Maraković N. **Kn [illegible]0.—**; obitelj Tomek **Kn 200.—**; Polić Nikola **Kn 200.—**; N. N. **Kn 100.—**; Stra[illegible]jević Angela **Kn 100.—**; Bonšek Pavao **Kn 100.—**; Došen Terezija **Kn 200.—** [illegible] Margareta **Kn 100.—**; Vrbanić Vera **Kn 30.—**; Lukačić Eva **Kn 6[illegible]** Skuhalo Vjekoslav, župnik — Stražeman **Kn 200.—**; Parać Stana **Kn 100.—**; Sedla[illegible] M. **Kn -10.—**; Pavlinić Josip **Kn 100.—**; Novaković Josip **Kn 20[illegible]**

(Nastavak doprinosa sliedi).

Svim plemenitim darovateljima srdačna hvala, a od Kraljice [illegible]nice obilata nagrada!

O. JORDAN VICULIN,
promicatelj za gradnju
Hrvatskog Kruničarskog Svetišta u Zagrebu.

Pripomena. Darovi se šalju ili preko našeg čeka br. 37.802 ili na adresu: Odbor za gradnju hrvatskog kruničarskog svetišta, Zagreb, Kažotićev trg broj 4.

TABLICA URA VJEČNE KRUNICE

za godinu 1944.

Odjel	Od ure — do ure	Vrieme	Odjel	Od ure — do ure	Vrieme
I.	2. — 3.	po p.	XIII.	4. — 5.	pr. p.
II.	12. — 1.	po p.	XIV.	3. — 4.	pr. p.
III.	1. — 2.	po p.	XV.	7. — 8.	po p.
IV.	5. — 6.	pr. p.	XVI.	10. 11.	po p.
V.	5. — 6.	po p.	XVII.	8. — 9.	pr. p.
VI.	9. — 10.	pr. p.	XVIII.	12. — 1.	pr. p.
VII.	4. — 5.	po p.	XIX.	3. — 4.	po p.
VIII.	7. — 8.	pr. p.	XX.	1 — 2.	pr. p.
IX.	9. — 10.	po p.	XXI.	6. — 7.	po p.
X.	11. — 12.	po p.	XXII.	2. — 3.	pr. p.
XI.	10. — 11.	pr. p.	XXIII.	6. — 7.	pr. p.
XII.	8. — 9.	po p.	XXIV.	11. — 12.	pr. p.

Samostan Otaca Dominikanaca — Split, Hrvojeva 2

PRIPOMENE UZ GORNJU »TABLICU«

Članovi kruničarske zajednice Vječne Krunice posvećuju svoju uru, koja im dopadne po gornjem redosliedu, pobožnim moljenjem čitave Krunice (radostne, žalostne i slavne). Da se izpuni čitava ova kruničarska sveta ura, slobodno je dodati iza izmoljene Krunice i neke druge molitve na čast Majke Božje.

Obavljanje ove pobožnosti, što se tiče mjesta, može svugdje biti: ne samo u crkvi, nego prema potrebi i kod kuće, i na putu, i na polju, bilo sjedeći bilo klečeći. Dakako da je to najzgodnije u crkvi, odnosno u crkvenoj kapeli, posvećenoj Gospi presv. Krunice.

Upute i propisi za članstvo Vječne Krunice jesu u glavnom sliedeći:

1. — Jednom zauviek dobro zapamti rimski broj odjela, u kojem si upisan i koji je tiskan na čelu članske upisnice; zatim još i dan i mjesec, u kojem imaš svake godine obaviti svetu kruničarsku uru: to dvoje nidga se ne mienja.

2. — Nekoliko dana prije nego imaš posvetiti svoju uru, ako ne znaš koja ti je ura dopala, potrudi se do župne crkve, gdje postoji uvedena ova kruničarska zadruga, pa pogledaj na »Tablici« koja je ura označena pod onim rimskim brojem, što je tiskan na čelu tvoje upisnice. Ako slučajno nema te »Tabl[illegible] onda zamoli vlč. g. župnika (ili koga drugoga) neka ti prema tvom [illegible]skom broju kaže koja je tvoja ura.

[illegible] dana, kad ti dopadne ura, ispovjedi se i pričesti radi sticanja [illegible]štenja.

[illegible] predviđaš, da radi posebnih okolnosti ne ćeš moći nikako obaviti [illegible]je ure, onda se moraš pobrinuti da si nađeš zamjenika kod nekog [illegible]a, a onda neka on posveti tvoju, a ti njegovu uru.

[illegible] Ako ti je dopala dnevna ura, najbolje bi bilo posvetiti je u crkvi; ako pak imaš noćnu uru, onda je posveti kod kuće. Slobodno i u krevetu uz pobožno potiho obavljanje.

6. — Moraš biti upisan u bratovštinu presv. Krunice, jer samo članovi ove bratovštine mogu biti primljeni u ovu zadrugu; a kao član bratovštine dužan si svaki tjedan izmoliti cielu Krunicu.

Ovo bi bile najglavnije upute i propisi za članstvo Vječne Krunice. Naravno, da su sve te obveze naređene bez tereta smrtnog grieha.

SIEČANJ

1. S Novo ljeto
2. N **Ime Isusovo**
3. P Genoveva
4. U Tito, biskup
5. S Telesfor
6. Č Sv. Tri Kralja
7. P Marcel
8. S Marcel
9. N **Sveta Obitelj**
10. P Pavao, pustinjak
11. U Higin (Nevesin)
12. S Ernest
13. Č Hilarij
14. P Feliks (Srećko)
15. S Mavro
16. N **II. nedj. po Bogoj.**
17. P Antun, pustinjak
18. U Stolica sv. Petra u Rimu
19. S Kanut
20. Č Fabijan i Sebastijan
21. P Agneza (Janja)
22. S Vincencije i Anastazije
23. N **III. po Bogoj.** Rajmund
24. P Timotej
25. U Obraćenje sv. Pavla
26. S Polikarp
27. Č Ivan Zlatousti (Zlatan)
28. P Idelfons
29. S. Franjo Saleski
30. N **IV. po Bogoj.** Martin
31. P Petar Nol.

VELJAČA

1. U Ignacij muč.
2. S Sviećnica
3. Č Blaž
4. P Veronika
5. S Agata, Izidor
6. N **Sedamdesetica**
7. P Romuald
8. U Ivan Mat.
9. S Apolonija
10. Č Skolastika
11. P Ukazanje Gospe Lurdske
12. S Eulalija
13. N **Šezdesetica**
14. P Valentin
15. U Faustin i Jov.
16. S Julijana
17. Č Konstancija
18. P Bernardica
19. S Konrad
20. N **Pedesetica**
21. P Eleonora
22. U Stolica sv. Petra u A.
23. S Pepelnica
24. Č Predvečerje sv. Matije
25. P Matija ap.
26. S Aleksandar
27. N **Čista**
28. P Leandar
29. U Teofil, Roman

KALENDAR 1944

»GOSPINA KRUNICA«
Zagreb, Kažotićev trg 4.
Predplata redovita: 150 Kn
podporna: 200 Kn
Ček. račun: br. 36.817.
Urednik: Rajmund Kupareo.
Tiskara Braća Kralj,
Pavla Radića 9.